

MAGYAR BANYÁSZLAP

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES.

HIMLerville.

KENTUCKY.

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES.

EGY BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG LERÁNTJA A LEPLET

A United States Fidelity and Guaranty Co. nem fogad el többé bányáktól compensation biztosítást. — A napról-napra növekvő szerencsétlenségek késztették a társaságot erre a lépésre. — A társaságok ügyet se vetnek a biztonsági törvényekre — mondja a társaság igazgatója.

Mi már régen tudjuk és ró-
zen sirjuk, hogy a bányatársasá-
gok nem nagy gondot fordítanak
embereik testi épségének védelme
érdekében. Nem tartják be a törvények által előírt óvintézkedéseket és ez az oka
aztán, hogy a szerencsétlenségek száma borzalmas módon emelkedik.
Hiába hozzák a törvényeket, mert a társaságok legnagyobb része egyáltalán nem tartja azt be. A társaságokat a bányafelügyelők — akiknek ez a feladatuk lenne — nem nagyon kényszerítik a törvények betartására, hanem megelégszenek 50—100 dolláros "büntetésekkel" is.
A hallatlan módon növekvő szerencsétlenségek aztán arra birták a United States Fidelity and Guaranty társaságot, hogy beszüntesse a bányák compensation biztosítását. Ez a társaság nagyon régen foglalkozik ilyen üzlettel, egyike a legtekintélyesebb intézeteknek.
Azt mondja a társaság vezetője, hogy nem csak ráfizettek az utóbbi időben a compensation biztosításokra, hanem olyan súlyos károsodás érte a társaságot, hogy tovább nem hajlandók bányák compensation biztosítását vállalni.
A fenálló biztosításoktól is lehetőleg igyekezzenek szabadulni, de ahol nem sikerül töröltetni a biztosítást, ott addig érvényben tartják, míg le nem jár, de meg nem újítják azokat.
Ha a bányák nem fogják pontosan betartani a kellő biztonsági intézkedéseket, úgy egyetlen társaság sem lesz hajlandó kockázatot vállalni, mert a mai rendszer mellett majdnem biztosra vehető, hogy a bányászok előbb-utóbb szerencsétlenségéi éri. Vagy nyomorékká lesz, vagy életével fizet a társaságok hanyagságának és profitáltságának.
A biztosító társaság jelentésében hangsúlyozza, hogy a bányász mesterség sokkal veszélyesebb, mint azt a nagyközönség általában hiszi. A lapok egyedül a nagyobb szerencsétlenségekről adnak hírt, a hol egyszerre 20—30 vagy még annál is több bányász veszt életét robbanás folytán. Nem törődnek azonban és nem vetnek ügyet arra, hogy a bányákban napról-napra, itt is, ott is, hány bányász jár szerencsétlenül, ami aztán egy év alatt sokkal többet tesz ki, mint amiről a lapok hasábons cikkeket közölnek.
A fentvezetett biztosító társaság a legutóbbi négy esztendőben, de különösen a legutóbbi hónapokban hatalmas összegeket vesztett el, mert az emberek nem akarják, hogy az intézet önkre menjen az aránytalan

magas kockázat folytán, úgy nincs más mód hátra, mint az összes bányász biztosításokat törölni. Mert a társaságok ugy látszik nem kényszeríthetők arra, hogy betartsák a kellő elővigyázati intézkedéseket.
Különösen megfigyelhető a szerencsétlenségek nagy száma, ha a bányák egy ideig le voltak zárva. Mert a megnyitás után rendszerint tömegesen fordulnak elő kisebb-nagyobb szerencsétlenségek, ami azt bizonyítja, hogy a megnyitás előtt elmulasztják a kellő átvizsgálást a bányát, és munkára eresztik a bányászokat, a nélkül, hogy elhárították volna a fenyegető veszélyt.
Ennél lesújtóbb ítéletet a bányák mai üzemszerűsége még nem igitak. De ennél megbízhatóbb forrásból sem állapították meg még eddig, hogy a bányák nem törődnek bányászai életével, testi építésével a törvény rendelkezéseivel.
Ha a biztosító társaság, mely a szerencsétlenül jártak után fizetendő kártérítés folytán elsősorban van érintve a bányák bűnös mulasztása által, állapítja meg, hogy azért nagy a szerencsétlenségek száma, mert a társaságok figyelmeztetés és előírás dacára sem vetnek ügyet a bányászok életére, hogy ez igaz.
A nagyközönséget általában mindig arról tájékoztatják azok a körök, amelyeknek hivatása a közönség félrevezetése a bányamunka veszélyessége és a bányászok helyzete tekintetében, hogy a bányász mesterség semmivel sem veszélyesebb, mint bármely más iparág. Sokszor még azt is felhozják a bányász mesterség kevésbé veszélyes voltának illusztrálására, hogy az egyes nagy városokban hány embert gázolnak el az autóbiltek évente. Mintha azzal lehetne elvitatni azt a tényt, hogy a bányász mesterség, ha a társaságok nem szakitának a mai önző, embertelen, gyilkos rendszerrel a bányászt ugyiszólván a biztos bajnak teszi ki.
Ezt állapította meg a United States Fidelity and Guaranty Company és talán ennek a megállapításnak lesz is valami foganatja, mert ha a biztosító intézetek sorra törölni fogják a bányászbiztosításokat, akkor talán észre térnek és talán meglátják azt az illetékesek is, hogy a baj már nagyon súlyos, hogy a helyzetet segíteni kell és segíteni lehet is.
A bányász életét és testi építését nem szabad kockára tenni feleslegesen és meg kell mindent tenni, hogy a baj elkerülhető legyen. És azokat a

Mind jobban fenyeget az angol bányászsztrájk

Az angol bányászok felkészültek a harcra. — Az angol bányatulajdonosok végső leszámolást akarnak. — Kik profitolnak a legtöbbet a szénen? — Az angol hercegek és anglikán papok royalty címén milliárdok harcolnak.

Az angol bányászok a legutóbbi jelentés szerint teljesen felkészülten várják a harcot május elsejére. Ugy látszik, már semmi módon sem lehet elkerülni a bányászok sztrájkját. Erre vall az angol bányász szervezet elnökének harci kijelentése, aki azt mondta egy nyilatkozatában, hogy az angol bányászok elérkeztek a türelem végső határáig és május elsején, ha a bányatulajdonosok nem engednek követeléseikből, megkezdik a harcot.
Az angol bányászok a vasúti és rakodó munkásokkal szövetkeztek és a kiszivárgott hírek szerint abban a pillanatban, amikor az angol bányászok sztrájkba lépnek, egyuttal sztrájkba vonulnak a rakodókikötő munkások és vasutasok is, hogy így annál nagyobb nyomást gyakorolhassanak a tőke érdekeltségeire, mely már kapzsiságában mindent fel akarja falni és a végsőkig ki akarja uzsorázni a munkásokat.
A rakodókikötő munkások és a vasutasok harcossága annál nagyobb, mert megtudták, hogy a tőke most a bányászokkal akar elsősorban leszámolni és az a terve, hogy a bányászok levereése után a vasutasok és a rakodó munkások ellen fordul. A tőkésék arra számítotak, hogy egymá után sorba leverhetik Angliának ezt a három hatalmas szervezett és most megdöbbentek attól, amikor megtudták, hogy a három szervezet egyszerre és egy nást támogatva védi ki a támadást, amit a tőkésék a munkások szervezetek megsemmisítésére kezdenek.
De nemcsak fegyvertársakat keresnek az angol bányászok a május elsején kezdődő leszámolásra, hanem egyébként is felkészülnek egy esetleges hosszú és elkeseredett harcra.
Mindenféle munkásszövetkezeteket alakítanak, amelyekben minden szükséges cikket árusítanak. Ezek a szövetkezetek karöltve működnek a többi munkásszövetkezettel és a sztrájk alatt, ha a bányászok kifogynak a pénzükből, hitelre fognak élelmiszereket és egyéb szükséges cikkeket árusítani, hogy ezzel a bányászok kitartását növeljék és ellentállását fokozzák.
Az angol bányászok szervezettársaságokat, melyek büns mulasztást követnek el e tekintetben, a legszigorúbban kell megbüntetni. A törvény mindenkire egyformán törvényes és akár a hatalmas bányabárok, akár a szegény bányászember sérti meg a törvényt, lakoljon egyformán a büne szerint.
Vagy csak a szegény munkások számára hoztak a törvényeket?

zete a szerződés alkalmával főleg azt a magas royaltyt kifogásolta, amit a szén bányászati jogáért kell a bányáknak fizetni s amely az utóbbi években három-négyszeresére emelkedett az addig fizetett royalty összegének.
A vizsgálat érdekes adatokat derített ki.
Megtudták, hogy az angol bányák által fizetett royalty legnagyobb része, több mint háromnegyede, két helyre folyik be és pedig a Northumberland herceg kezébe és az anglikán egyháznak.
Angliában is úgy történt, mint a legtöbb európai államban, hogy egyes királyok száz évekkel ezelőtt örösi földeket osztogattak az állam birtokából kedves embereiknek, mis, hogy így annál nagyobb nyomást a király korlátlan rendelkezésére, mely már kapzsiságában mindent fel akarja falni és a végsőkig ki akarja uzsorázni a munkásokat.
A rakodókikötő munkások és a vasutasok harcossága annál nagyobb, mert megtudták, hogy a tőke most a bányászokkal akar elsősorban leszámolni és az a terve, hogy a bányászok levereése után a vasutasok és a rakodó munkások ellen fordul. A tőkésék arra számítotak, hogy egymá után sorba leverhetik Angliának ezt a három hatalmas szervezett és most megdöbbentek attól, amikor megtudták, hogy a három szervezet egyszerre és egy nást támogatva védi ki a támadást, amit a tőkésék a munkások szervezetek megsemmisítésére kezdenek.
De nemcsak fegyvertársakat keresnek az angol bányászok a május elsején kezdődő leszámolásra, hanem egyébként is felkészülnek egy esetleges hosszú és elkeseredett harcra.
Mindenféle munkásszövetkezeteket alakítanak, amelyekben minden szükséges cikket árusítanak. Ezek a szövetkezetek karöltve működnek a többi munkásszövetkezettel és a sztrájk alatt, ha a bányászok kifogynak a pénzükből, hitelre fognak élelmiszereket és egyéb szükséges cikkeket árusítani, hogy ezzel a bányászok kitartását növeljék és ellentállását fokozzák.
Az angol bányászok szervezettársaságokat, melyek büns mulasztást követnek el e tekintetben, a legszigorúbban kell megbüntetni. A törvény mindenkire egyformán törvényes és akár a hatalmas bányabárok, akár a szegény bányászember sérti meg a törvényt, lakoljon egyformán a büne szerint.
Vagy csak a szegény munkások számára hoztak a törvényeket?

A bányák természetesen kénytelenek annyit fizetni, a mennyit a területek szerénynek egyáltalán nem mondható tulajdonosai követelnek és így lehetséges az, hogy az anglikán egyház royalty címén évente 2,000,000 font sterlinget, tehát 10 millió dollárt vesz be és a Northumberland hercege pedig majdnem ugyanannyit.
A bányászoknak tisztességes béreket nem jut, de a herceg urnak, aki még újat sem mozditja meg a széntermelés érdekében, milliók jutnak a szén árából és ugyanugy az anglikán egyház is milliókat vász szebre, a bányászok keserves munkájával termelt szén árából.
A szénbizottság beadta a jelentését, és abban a jelentésben magának találta a bányászok bérét, alacsonyok találta a bányászok munkajét, de egy szóval sem emlekezett meg arról, hogy mi csoda igazságtalan rendszer az, hogy a régi királyok kegyadományaiól még a késő unokák is örösi profitot vágnak zsebre. Egy szóval sem említette, hogy ezt az igazságtalan magasan megszabott royalty díjakat le kell szállítani. Természetesen hogy nem tette, mert az angol szénbizottság szemében is többet számít és nagyobb hatalmat jelent az egy Northumberland herceg, mint néhány százezer bányász és súlyosabb a szava az anglikán egyház néhány képviselőnek, mint néhány száz ezer angol bányamunkásnak.
Ha igazságot akarnak tenni és ha a szénipar krízisét Angliában csakugyan meg akarják oldani, akkor meg kell szadítani az angol szénipart az elősdiék, a kullancsok hadától, mert addig mindig baj és zavar lesz, addig mindig beteg lesz a szénipar, amíg azok kapják a legkevesebbet a szén árából, akik a szénhez nehéz munkájukkal kitermelik és azok huzzák a royaltyt és közvetítési díj címén a legnagyobb hasznot, akik legtöbbször nem is látják a szén, csak a hasznot főltözik le a széniparból.

A PANHANDLE KERÜLETBEN AZ UTOLSÓ SZERVEZETT BANYA IS ELVESZETT.
West Virginiában a Panhandle kerületben az utolsó bányája is elveszett a United Mine Workers részére.
A nemrégben még erősen szervezett kerületben a bányabárok terve teljes sikerrel járt: kiirtották a unont.
Az utolsó szervezett bányája a Faisley érdekeltséghez tartozó Elm Grove No. 3. bányája volt.
Ebben a bányában a bányászok sztrájkban álltak, mert az állami hatóságok villanylámpa használatát írták elő, amit a bányászok nem akartak elfogadni, hanem továbbra is karbibi dämpát akartak használni. E közben tudatta a társaság a bányászokkal, hogy ezentul ha vonta fognak fizetni, amit a bányászok szintén nem vettek tudomásul.
Igy a bányája most zárva volt. Most aztán a társaság kiszögezte a bányája bejártához a tudósítást, hogy a bányát megnyitják — open shop alapon erősen levágtott fizetések mellett.
Azt remélik, hogy a társaság régi emberel közül is sokan visszamennek, de ha ez a reményesség nem válna be, akkor sztrájkítókat hoznak majd más vidékekről.
A szervezet vezetősége viszont kijelentette, hogy ott az emberek erős hittel állnak a union mellett és ki fognak tartani.

JÓ VILÁG AZ 'OPEN SHOP' BANYÁKBAN OKLAHOMÁBAN

Heti 10 dollár átlagos kereset mellett tengődnek a bányászok. — Éhesen mennek a bányászgyerekek az iskolába, lyukak ruhában, rongyos cipőben, vagy legtöbbször meztlenül. — Ez a heigért jó kereset és állandó munka.

Oklahomában, mikor a társaságok felrúgták a szervezetet kötött szerződésüket, azzal bolondították a bányászokat, hogy most már jó világ lesz, mert az alacsonyabb bérek folytán állandó munkát tudnak biztosítani nekik. Igaz, hogy alacsonyabb béreket fizetnek, de hát az nem baj, mert azzal szemben mindig fognak dolgozni és jobb a sűrű krajcár, mint a ritka garas.
Hát a beígért jó világ ugyan csak jó eredményt hozott.
Az állandó munkából heti egy-két napi, vagy legfeljebb hébe-korba 3 napi munka lett és a bányászok legnagyobb része bizony nem dolgozik má többet a volt szervezett bányákban Oklahomában mint két — legfeljebb három napot.
Már most a pár napi munkához még az alacsonyabb bér is járul. Addig, amíg a szervezettel kötött szerződést fel nem rúgták, a bányászok, ha két-három napot is dolgoztak, azért volt annyi keresetük, hogy beosztással valahogy mégis csak meg voltak. Most azonban olyan alacsonyok a bérek, hogy a bányászok a szó szoros értelmében koplálnak.
Mit is vehetne egy bányász a szervezeten vidéken a keresetéből, amikor a heti két-három napi munkájával nem tud többet szerezni mint legfeljebb 6—10 dollárt. Hogy éljen meg egy bányászcsalád, ahol rendszerint öt-hat vagy még több gyermek van heti 10 dollár keresetből? Mit vegyen a szülő gyermekének, emivalót, ruhát, cipőt, mert akár egyiket veszi meg, akár a másikat, legfeljebb az egyikre jut, vagy meg egyre sem jut annyi, amennyi elég lenne.
Miután pedig enni is kell, meztelenül sem járhatnak, így kénytelen a bányász egy-egy harapás kenyeret is venni és toldott-foldott ócska ruhát szerezni gyermekeinek. Cipőre már nem igen jut, legfeljebb azt veheti föl a bányász gyermeke, amit valahol az utcára hajítottak, mert bizony a mostani kereset mellett, még álmában sem meri a szervezeten bányász gyermeke kivánni, hogy apja, a sokat irgylt bányász, új cipőt vásároljon, vagy új gunyába bujtassa őt.
Ilyen nyomorúság, mint a milyen most van a szervezeten bányákban Oklahomában, talán még 20 év előtt sem volt a bányavidéken és a bányászok teljesen reménytelenül néznek a jövő elébe, mert a helyzetük javulására semmi kilátás sincs.
Akár hány esetben megtörtént, hogy a bányász gyermek iskolába ment, anélkül, hogy egy harapás kenyeret kapott volna és az iskolában esett

össze az éhségtől.
Ide jutottak a bányászok, mert hittek a bányabárok ígéreteinek és bíztak abban, hogy a szerződés felrugasága által jó világban lesz részük.
Csodálatos, hogy miként bihattak meg azokban a társaságokban, miként hitettek azoknak a társaságoknak a szóbeli ígéretében, amely társaságok az írásban kötött szerződést felrúgták.
De azt is nehezen lehet meg érteni, hogy a társaságok miért képzik a termelésüket folytatni ily körülmények között. Hiszen a kiéhezett és nélkülözésben élő bányászok munkaképessége napról-napra csökken, szervezetük ellentálló ereje fokról-fokra süllyed és előbb-utóbb, végzetes következményei lesznek annak, hogy ilyen embertelen politikát folytatnak munkásaikkal szemben.
Ha a társaságok ki tudják számítani azt, hogy milyen termelési költségek mellett tudják fentartani üzemeiket, hogy a bányákba befektetett tőkéjüket az üzemszerűsára fel nem emésztse, hogy inkább erősödjenek gazdaságilag, látniuk kell azt is, hogy mennyi az a minimális kereset, amely a bányászokat megilleti, hogy fenntartható magukat és családjukat. És ha arra töreksznek, hogy a bányájukat a kellő színvonalon tartják, mennyivel inkább kötelesek ezek az a munkásaikkal szemben, akik tulajdonképpen munkájuk által teszik lehetővé, hogy a bányája egyáltalán létezhessen.
Oklahoma szervezeten bányászai tudatára fognak ébredni annak, hogy nem lehet a hurt a végtelenségig feszíteni, hogy nem lehet egy munkás ember szája elől az utolsó falatot is elvenni, csak akkor már késő ne legyen. Mert a bányászok sem bírák a végtelenségig a nyomorgást és ha látják, hogy egyáltalán még halvány reményük sem lehet arra, hogy nehező munkájuk után megéljenek, ha látni fogják, hogy a bányák rutul megcsalták őket, csak hogy megsemmisítsék az egyetlen védelmüket, a szervezetet, akkor vagy otthagyják teljesen a bányákat, vagy megindul az elkeseredett harc a szervezet visszaállításáért és ez a harc kiméretlenül és a végsőkig fog folyni, mert a megcsalt munkásságot nem lehet még egyszer félrevezetni, homi állandó munka és jó kereset ígéréseivel.

LEZÁRT EGY ILLINOISI BANYA, 500 BANYÁSZ MARADT MUNKA NÉLKÜL.
Bizonytalan időre lezárt a Southern Coal, Coke & Mining Company New Baden, Illinois bányája és ázáftal 500 ember maradt munkanélkül.
A társaság kijelentése szerint nem képesek a szervezett bérek fizetése mellett dolgoztatni és minden orderjüket elvesztették, mert a szervezeten bányákból veszik a régi rendelőik az olcsóbb szénét.

LEÉGOTT TIPLI.
A Sheridan Coal Company 7. sz. bányája tiplije, Breezy Hill, Kansasban ismeretlen okból ki gyulladt és teljesen leégett. A kár igen jelentékeny.

Képek a Romániához csatolt Erdélyből

Arad szegényei között él a magyar Alföld utolsó haramiája

Rózsa Sándor bandájának hirhadt István bácsija az aradi szegényházban tengődik. — A magyar Alföld réme 92 éves korában szabad szemmel füzi be a tübe a cernát. — Balatonba lökte veszedelmes cimboráit a "becsületes" Sándor bácsi. — Aki nem tudja elfelejteni a mult század betyárromantikáját

A népeselési nyilvántartásban a legutolsó adat vincellérnek tüntette fel a foglalkozása szerint. Így hát levelezésbe léptem a környék minden valamire való szőlőszelével, ámde kísérletezésem negatív eredménnyel járt. Végre megtudtam, hogy a gáji szőlőkben vincellérkedtek a közelmúltban egy 100 év felé hajló aggasztán, aki állandóan csudás történeteket regélt Rózsa Sándorról.

Ekkor már sejteni lehetett, hogy a vén szőlőmester, aki pár hónapja kámför módjára eltűnt Gájból, azonos Hégei Istvánnal, Rózsa Sándor utolsó életben levő haramiájával.

Ekkor sorra vettem az aradi öreggyámoltó menhelyeket és hosszas keresés után a városi szegényházban valóban ráakadtam Hégei Istvánnak, aki a hivatalosan nincstelenek előtt éppen a debütjét tartja multja visszapergésében. A kilencvenkét éves ember bámulatosan gyorsan válaszol a kérdésekre, világoszöld, rendkívül élénk szeme egy káprázatra a messziségbe merült, aszott, de csöpet sem réveteg kezével végigsimítja Ferenc József bajuszát, s az emlékezőségének szárnyán visszaröppen az öreg a Vothba.

Nem szégyellem én már azt manapság, hogy én voltam Sándor bácsi bandájának árnaja, vagy Istvánja. Tizenhárom esztendeig voltam Sándor bácsi környezetében. Bár ma is ott lennék, édes fiatal ur... Mit kezdjen egy ilyen vén, magával tehetetlen roncs?

Bizony nem roncs még István bácsi. Különb valameny nyilvántartás — nyugtatják meg az öreget a szegényház lakói, akik eközben körénk gyűlnek. Egy ingujjra vetkőzött, rövidlábú szegény odanyújt Hégei-nak egy tüt, meg cernát, amit a 92 éves ember szabad szemmel, vilámgyorsan befűz a tübe. A világoszöld szem felszállan:

Beálltam pandurnak és betyárnak Rózsa Sándorhoz

— Csak vótam valamikor. Akkor vastag vót a nyakam, mint a vaskályha és úgy feszült a mellem, hogy szinte elszakadt tőle a dolmányom. Akkor... akkor mint tizenhat éves árva gyermek Szeghalomra kerültem, ahol Sándor bácsi (én már csak így szólíthatnám), csendbízott vót. Őfelsége tette oda Sándor bácsit, a kinél nem akadt külön pandur hét vármegyében sem. Mondom külsőm vót és fennakadt rajtam a Rózsa Sándor szeme. Deálltam én is pandurnak, majd beálltam Rózsa Sándorhoz betyárnak is és részt vettem báró Simay gulyájának "elhajtásában", ami az első nagy "tette" vót Sándor bácsinak. De rajta vesztettünk, mert Debrscen előtt rezes csudás zsandárok körülfigyeltak bennünket. Ugy emlékszem, miután tegnap történt volna, hogy

Sándor bácsi le se szállt a lóról, úgy vetette oda betyekén a zsandároknak:

— Kis költő pénzre lett volna szükségem. Azért raboltam. Kegyelmetek pedig menjenek előre nyugodtan, utánuk megyek én...

Az öreg Hégei ezután elmondta, hogy Rózsa Sándor első kísérletének sikertelenségéért valóban azzal büntette magát, hogy "jósántából" a csendőrök után ment. Nem sokkal később — legalább Hégei bácsi így tudja — Ferenc József is látni akarta Rózsa Sándort, akit felkísértek a Burghofba.

Felség: véreben van a lopás

Rózsa Sándor állítólag a király előtt is megőrizte büszke, paraszt modorát; legalább is Hégei úgy tudta, hogy a köpcös, pörge kalapu, fogságba hurcolt haramia ezt mondta Ferenc Józsefnek, aki előzőleg azt firtatta, hogy miért csapott fel a csendbízottaságból haramiának:

— Véreben van a lopás Felség! Ezért fogok megszöknü újból, mert nekem a hahótás, vilám szabadság kell!

S tényleg Rózsa Sándor a kőkorsó cserédfalakkival ki-vágta a komáromi vár falát és az ágyulepedővel a Dunába ugrott. Utolsó pillanatban azonban észrevették és kifogták a Dunából.

— Eszékről azonban — folytatja a vén betyár — sikerült megszöknie. Mi már Tenkén vártuk a vezért. Negyvenyol-

can voltunk, akik lelkünk legmélyéről sóvárogunk a "szabad élet" után. Akkor aztán nekiláttunk a munkának...

Az öreg ezután tömördek epizódot mesél a magyar Alföld hímves haramiájáról, a kit az idő és a tér romantikus távlatán keresztül nemcsak ragyogóan ügyesnek és vakmerőnek lát az öreg, hanem az egykoru legendákhoz tapadva ideálisan érző embernek, s az elnyomottak igaztevőjének tűnt fel.

Sándor bácsi becsületes ember volt

— Sándor bácsi becsületes ember volt, aki azt a fene hatalmat és bálmat, mit kivívott magának, lopásra, rablásra, "törvényen kívüli" pénz szerzésre felhasználta, de soha nem nyult a szegény emberhez. Még a gazdagot sem igen kímélte. Csak elszedte a pénzt, vagy a pénze felét és azzal szelnek eresztette áldozatait. Az ellentállást azonban könyörtelenül büntette.

— Megtámadtunk egy nyári estén egy hintósan hazafelé tartó gőnmörgeyel földbirtokost. Drótostorunk volt, azzal intézkedtünk. Lóni nem volt szabad. A drótostorral, akinek a közepe gummi(?) vót, a nyakuk közé csordítottunk. Mikor Sándor bácsi az összeget kérte, a földesur engedelmesen a zsebébe nyult, azonban pénztárca helyett pisztolyt talált Rózsa Sándor mellének szegezni. A pisztol elsült. De Sándor bá-

VEGYEN MÜVELÉS ALATT ÁLLÓ FARMOKAT FLORIDÁBAN!

Az általunk hirdett farmok már művelés alatt vannak, láthatja mi terem azokon és nem kell éveken át várni, míg a vad földek termőképessé állapotban lesznek.

Alkalmi vételek ezek, éppen azért jól teszi, ha nem szalasztja el a kedvező alkalmat és ha Ön Floridában akar megtelepedni, írjon nekünk azonnal és mi készséggel szolgálunk felvilágosítással.

80 akér, tő mellett Marion County legszebb részén. 12 akér narancssal van beültetve, részben már terem is. 20 akér van művelés alatt. Mesés olcsó áron megkaphatja. Az egésznek 7,500 dollár az ára, melyből 4000 dollár készpénzben, a többi két részletben két év alatt fizetendő 8% kamattal.

160 akér, melyből 120 akér már művelés alatt van. Kitünő föld, körülkerítve, 2 méle Morrístowntól. Ha többen összeállnak és megveszik, nagy szerencsét csinálhatnak. Most csak 75 dollár akérnkint, mely azonban azonnal készpénzben fizetendő.

Még számos más farm van kezünkön. Írjon azonnal, míg el nem kelek ezek a farmok. — Magyarul is írhat.

CENTRAL FLORIDA REALTY CO.
OCALA, FLA.

csinak aki velünk együtt erős páncélt hordott a felső testén, semmi baja sem esett. Erre őt zsvány, Szőlősy, Hámory meg én, meg a Nagy, meg Fekete lassu trappban birtoka felé kísértük az ipsét. Mire odaértünk, a kastélyból kő kövön nem maradt, Rózsa Sándor egerúton a többi testvérel jóval előbb odajutott, magához vette a földbirtokos minden pénzét, ékszerét, ruháit ami összesen másfél milliót tett ki pengőben. Közben még arra is ideje maradt, hogy a kenyerét eivesztő cselésnének kifizesse a bérét.

Balatonba kerültek a veszedelmes cimborák

Érdekes, hogy a vén haramia, aki egyenesen "derék, becsületes" embernek tartja Rózsa Sándort, tudni sem akar a legendák varázsát kioltó történelmi megállapításokról, hogy tudniillik a nagy betyár a maga valójában rosszindulatú kölyörtelen zsrnok volt.

— De ami igaz, — azt nem lehet letagadni. Maga-magát nagyon féltette. Kellett is, mert annyi volt az ellensége, mint a fűszál. Azokat a cimborákat, akik bármilyen ok miatt otthagyták a zsványéletet, zsákba csavartuk és a Balaton vizébe löktük.

— Hiába vót minden rimánkodás, ha már nem tudott használni valakit, azt is elveszejtettük. Akkor még a Rózi is hiába kérlette. Egyszer éppen a szépséges Rózsival gyűlt meg a bajom.

— 1856-ban, tehát éppen abban az évben, midőn Sándor bácsit végül mégis elfogták és életfogytiglanra ítélték el, egy tavaszi reggel Rózi, aki természetesen tudta a kamuti titkos tanyahelyünket, korán a kart hazatérni. A szegedi halászeány, akinél gyönyörűbb teremtést nem láttam még, fel szólított, hogy nyergeljem meg a Bolhát. A nyergeisnél azonban bibi történt, a csattpecék rövidebb vót, nem ért össze a szíjjal, s Rózi nagy nyugtalanságában tüstént rávetette magát a lóra. De a következő pillanatban féloldalról, ahogyan ült, le is pottyant nyergesen a szilaj pejéről. Rózsa Sándor meglátta ezt és már-már kiadta a parancsot, hogy lökjenek a Tiszába, mert miattam megütötte magát a szeretője, de akkor a Rózi kijelentése, hogy ő vót a hibás, mert nem várta be a nyergelést, megkegyelmezett a vezér. Már már a zsákban voltam...

Diszlovések a vezér sírjába
De ha valaki gyilkosságra vetemedett, annak nem kegyel

BESZÉLGETÉS A KÖNNYEZŐ BÍRÓVAL

Schneller Károly szatmári járásbíró 30 évi szolgálat után elbocsátották az állásából.

A legutóbbi paktumos tárgyalások ideje alatt különösen ezekben a kérdésekben engedékenységet mutatott a kormány és a Magyar Párt egyik legelőbb kérdésként a tisztviselők és nyugdíjasok fájdalmas ügyét minél gyorsabb megoldását jejlötte meg.

Érthetetlen, hogy éppen most intézték el ilyen módon a Schneller Károly szomorú hivatalkói életét, akit máriól-holnapra kenyértelenné tettek. Minden előzmény, minden előjárás, vagy feyelmi nélkül.

Látogatás a megbüntett bírónál

Az esti órákban felkerestem Schneller Károlyt a lakásán. Tőle, személyesen akartam megtudni: Mit vétett? Mi a vád ellene? Mi a büne?

Messze, az ugys kívül eső kórházon túl lakik Schneller bíró és már a folyosón megfogott a gyászházak megrázó szomorúsága. Mintha a lakás bejáratára gyászdrapériát vont volna az esti sötétség, a nappalok temetkezési vállalkozója. Egy fiatal kislány nyitott ajtó, lehet, hogy csak képzeltő-gés; de én nagyon kisírtak láttam a szemét.

— Mindjárt jön apa — mondta csöndesen — pár percig tessék várni. Várakozás alatt megnéztem a könyves polcot, amelyről Eötvös Károly három kötetéről is felém kiabálta: A nagy per, A nagy per, A nagy per...

Igen! A nagy per. A véres és kegyetlen nagy per, amely 1914 óta folyik és ma sincs vége. A bíró ur is ennek a nagy pernek ki tudja, hanyadik áldozata.

Ártatlan vagyok

nincs bűnöm, mondja a kérdésre Schneller bíró. Harminc éve szolgálom, most 56 éves vagyok. Soha feyelmi nem volt ellenem. Legutóbb a vezér felügyelő "minta járásbíroság-zak" nevezte a szatmári és ebben nekem is van egy kis részem. Megdicsért, hogy milyen szép haladást tettem a román nyelvben is...

Schneller bíró mindezt suttogva mondja és azt is elmondja, hogy miért tesz szordinót a szavaira.

— Még nem volt erőm a feleségemnek elmondani a lesújtó tragédiát. Ezt az éjszakát még hadd aludja át nyugodtan. És abban a pillanatban, a hogy kiejti ezt a szót: feleségem, — két fürgé könnyesepp szaladt ki a bíró szeméből és azok ráhulltak a kézimunkasztal terítőre. Mintha a feleségem szó olvadt volna fel és könnyekbe tört volna szét az asztalon.

Igen, egyszer lopni akart a bíró ur is. A gyötrelmes éjszakák hosszú sorozatából egyet, legalább egyet elakart lopni a feleségétől. És bizonyára csalt is a bíró ur. Éjszaka imitálta az alvást, hogy a felesége észre ne vegye a gyöttrődését.

— Most mit csináljak? — tör ki belőle az elkeseredés. — Két hónap óta 7000 lej fizetésem volt, azelőtt ötből él-tünk. Évek óta nem járnak sehova. Ez az összeg kenyérré kellett. Nem emlékszem, hogy mikor teltünk mozában, vagy színházban. Ugy dolgoztam, mint egy igavonó. Évek óta niég betegségi okok miatt sem maradtam ki a hivatalból. Huszonöt éve vagyok a szatmári bíróságnál, mindig becsülettel és kötelességtudással dolgoztam. Utóbbi időben én tárgyal-

tam az összes járásbírosági bűnyüeket és polgáriakat is.

Rapszódikusán tördéli mondatokba a kétségbeesését és erdeménytelenül küzd a könynyeivel. — Máriól-holnapra elcsaptak és se nyugdíj... semmi... Mi lesz velem és a csalódommal? Csak addig maradhaltam volna, amíg gyermekeim szárnyra kelnek... Csak addig akartam maradni...

Nincs vigasz

Ilyeneket mond Schneller bíró sokat és nagyon keserűket. Egyébként sincs képessé-gem a vigasztaláshoz, de nincs is erre vigasz. Mit is mondhat-nék? Ha meghalt volna vala-kije és azt siratná, akkor el-íenétne bebegni olyan hiába-valóságokat, hogy majd az idő enyhíti a fájdalmat. De itt ép-pen az a borzalmas: az idő. Az, ami jónni fog és mennél több fog jónni, annál vigaszta-lanabb és sivárabb lesz az éle-te. Előbb eladja majd az ék-szer felékét, ha vannak, aztán sor kerül a ruhafélékre, a kul-turadarabokra, a könyvekre; "A nagy perre", amely ott áll a könyvespolcon és talán ez lesz az utolsó per, amely felett az elküldött, kenyértelen bíró még diszponálni fog.

A tényállás ez: Schneller bí-ró máriól-holnapra megfosztot-ták a kenyéretől. Ezeket a kér-déseket túl a politikán rendez-ni kell végre. Ez nem kisebb-ségi kérdés. Ez egészen más kérdés...

(f. b.)

(Brassói Lapok)

AMERIKAI DOLLÁR
vagy
MAGYAR KORONA
pénzküldemények gyors és pontos kifizetése óhazai bankunk útján
Legelőbb árfolyamot számít az
American Union Bank
37-1K UTCA és 8-1K AVENUE
Broadway és 21-ik utca
Second Ave. és 83-ik utca
NEW YORK
KAMATOT
4%
FIZETUNK BETÉTEKRE

Miért
Vásárolt 72 Milliő
Ember
Ingersollt

?

- 1 Az Ingersoll híres megbízhatóságáról.
- 2 Az Ingersoll tartós és erős.
- 3 Az Ingersoll szépen néz ki.
- 4 Van Ingersoll férfiak, nők, fiúk és leányok részére.
- 5 Az Ingersoll Radiólikot a sötétben is mutatják az időt.
- 6 Az Ingersoll a legelőbb megbízható óra, amit készítenek.
- 7 Az Ingersollt JÓTÁLL-NAK.

YANKEE
\$1.75

Más Modellek \$11-ig

Ingersoll

A Legelőbb áru
Megbízható órák

Ingersoll szolgálat
Ha valamilyen látszó követke-tében Ingersollja elromlik, csoma-golja be gondosan és küldje át az INGERSOLL WATCH CO., Inc. Service Department, Waterbury, Conn., címére. Gyors szolgálat csekély díjazásért.

MIÉRT A LEGJOBB VENNI EGY CHRYSLER kocsit

MERT

70 mélet vagy többet meggyóránként.	Radimeterrel felszerelve. Levegő tisztítója van.
5-25 mélet meggyóránként.	Olaj szűrője.
25 mélynyire meggyóránként.	Thermostatic controlja van
68 lóerős motorja van.	Hydraulic kerékkötője.
Egyformán indul meleg vagy hideg időben.	Biztonságos a megállása.
Manifold szabályozója van.	Könnyen kezelhető.
	Gyönyörű színű a kocsi.
	Baloon tire van a kocsin.
	Watson szabályozó.

VEGYEN MEG EZEN A TAVASZON EGY CHRYSLER KOCSIT!
AZ ÁRAK MÉLÉVEN LE VANNAK SZÁLLITVA.
Könnyű részletfizetésre is megkaphatja.

Chrysler "70"	Az árak haza szállítva értendők!	Chrysler "58"
Phaeton - \$1504		Touring - \$ 987
Roadster - \$1738		Roadster - \$1033
Coach - \$1557		Coupe - \$1037
Sedan - \$1812		Coach - \$1079
Coupe - \$1914		Sedan - \$1139

PRICE MOTOR COMPANY
A City Hallal szemben
WILLIAMSON, W. VA.
Telefon 746.

TALÁLMÁNY
BEJEGYZÉS
igazolványt és könyveket kifizet
DIPLOMÁK
Név: SZELVENY
Cím: MELY TALÁLMÁNTON DOLGOZIK?

DR. C. H. TEMPLE
CHIROPRACTOR
WILLIAMSON, W. VA.
Second Ave.
White Bldg. Room No. 7.
Mindenféle betegségek, rheuma, vesebaj, májbjaj, idegbaj gyógyítója a legelőbb módszer szerint.

DR. M. J. POTTER
FOGORVOS
WILLIAMSON, W. VA.
Second Ave.
White Bldg., Room No. 8.
A legelőbb fogmunkák készítője. Koronák, hidmunkák lelkiismeretes készítője. A magyar bányászok régi barátja.

A Magyar Bányászlapot bányászok írják, bányászokról, bányászoknak.

MAGYAR Bányáplézek Meséi

Hotel Red Star

Irta: PÜLÖP ILONA

Felvtetés

Elzinek sietni kellett vissza a szállodába. Érzékenyen elbucszott Julikától, újra vigasztalta, hogy nem lesz itt semmi baja, csak ne törődjön semmivel, majd jóra fordul minden. Juliska kicsit megnyugodott. Örült a gyerekeknek, örült, hogy csendes kis háza került, hogy ott hagyhatta azt a rémes házat, hogy itt lesz mit ügölgözni... Fáradt volt, nem akart és nem is tudott dolgozni. Azonnal vacsorához ültek, ölébe vette a legkisebb gyereket és megvacsoráztatta. Horvát néni nem győzött neki hálálkodni, mert nem tudta, hogy hálára csak a Juliskának volt oka. Az életét menti meg ez a család, mert délután már úgy érezte, hogy legjobban lenne, ha leugorna olyan magasról, mint az a borzasztó csillag. Azt gondolta az lenne a legjobb, ha felmászna a csillagra és levetné magát az utcára. Itt azonban megenyhült a szíve, el volt foglalva a gyerekekkel, játszott velük, énekelgetett nekik.

Este hamar elaludt. Fáradt volt szegényke, vörösek, nehezek voltak a szeméi a sírástól. Reggel korán kelt, rögtön hozzátartott a gyerekek mosdatásának, öltöztetésének és nem engedte, hogy Horvát néni felkeljen az ágyból:

— Ha megmozdul, nagyon megharagozom — mondta tréfásan Juliska — majd én elvégzem mindent. Csak mondd meg, hogy hol tart mindent, majd megcsinálom én a reggelit, kitalaritom a lakást, ne féljen, tudok én dolgozni, megtanított engem mindenre a nagymama.

Fiatal lány, gyereklány szívéből hamar elszáll a szomorúság. Nem ért rá arra Juliska, hogy töprengjen. Jól esett neki, hogy itt rá van szorulva egy asszony meg ezek a gyerekek. Reggelit csinált és oda vitte Horvát nénihez az ágyba. Az asszony nem tudott mit csinálni a boldogságtól. Egyre köszöngette Juliska jószágát.

Egy teltek, multak a napok. Juliska egy percig nem ült tétlenül. Horvát néni felírta neki mindent egy darab papírra és úgy ment a lány vásárolni. Főzött, takarított és gondozta a gyerekeket. Pár nap múlva aztán Horvát néni felkelt az ágyból, tulajdonképpen az ijedség, a bánat verte le a lábáról — gyenge asszony volt — és nagyon megrémült, amikor az urával szeren-

csétlenség történt. De ez a lány most reményeséget hozott a háza. Juliska tudta, hogy mi helyt leül, azonnal jönnek a gondolatok, félelmek. Ezért nem mert tétlenül maradni.

Vagy öt nap múlva aztán megjött az Elzi. Hozott cukrot a gyerekeknek, akik boldogan kapdosták el és gyümölcsöt az asszonynak. Juliskának is hozott valamit. Nem cukrot és nem almát, de olyan valamit, aminek a lány jobban örült. Egy levelet hozott Varga Andrásról. (Juliska elpirult, amikor a levelet felbontotta. Együtt civasták el Elzivel). Ez állt a levélben:

— Kedves Juliska, maga bizonyosan már azt is hiszi, hogy én elfelejtettem magát. Pedig bizony sokat gondolok én magára, hiába ismerem már a régi amerikai lányokat. Nem akartam addig írni, amíg munkába nem állok, mert addig úgy éreztem magamat, hogy csavargó vagyok. Beálltam az apám mellé a bányába és már meg is kaptam az első pedát, igen nagyon megörültem neki, mert ennyi pénzt, különösen, ha koronában számítjuk, talán még a főispán sem kap odahaza. Szerettem ezt az Amerikát és azt gondolom, hogy nekem itt elég jó dolgom lesz.

Írja meg kedves Juliska, hogy hogy érzi magát és mit csinál mindig. Képelem, milyen nagy volt az öröm, amikor találkozott édesanyjával és kedves apjával, bizonyosan nagyon szeretik magát s nagyon szépen, boldogan élnek együtt.

Most még arra kérem, hogy írja meg, emlékszik-e még rám és hogy megenyedi-e, hogy egyszer meglátogassam.

Tiszteletem a kedves szüleit és magát szívből üdvözlöm.

Varga András.

Mire a levél végére értek, sirt újra Juliska is, Elzi is. De Juliska sírásában volt egy kis öröm is, úgy érezte, hogy megis küld az isten neki segítséget, akkor, amikor arra a legnagyobb szükség van.

Sokáig nézte, nézegette Juliska azt az egyszerű levelet. Ádige, amíg a betűk összefolytak a szemé előtt. Aztán végre azt

látta, hogy aranyintával van írva annak a levélnek minden sora és csillog alatta a papír is, mint a szikrázó hó.

Az első percben szeretett volna leülni és írni egy levelet Varga Andrásnak, akit pedig alig ismert. Szeretett volna neki egy nagyon hosszú levelet írni, amiben őszintén elpanaszolja minden fájdalmát, félelmét, rettegését, névtelen sejtéseit, de aztán arra gondolt, hogy talán le sem tudná írni mindazt, amit érez. Aztán arra gondolt, hogy csak egy pár sort kellene írni, azt, hogy nagy bajban, veszedelemben van, hogy szüksége van egy jó emberre. De talán annyi is elég lenne, ha azt írta reszkető, segítséget kérő betűkkel, hogy: jöjjön. Talán ebből is megértene András, hogy milyen nagy bajban lehet.

Levélét szeretett volna írni, az első percben, de aztán mégis halasztgatta a levélírást. Úgy érezte, hogy nagy bünt követne el, ha az anyjára, apjára panaszkodna idegen embernek, ha segítséget kérne az anyja ellen. Mert hát neki mit is vétettek a szülei tulajdonképpen? Meg se tudja mondani, csak valami nagy keserűséget érez, különösen az anyja iránt. Hiszen mondtak neki szép szavakat, az anyja vett is neki szép ruhákat, az apja meg zokogva borult a nyakába. De mégis úgy érezte, hogy idegen emberhez kell fordulnia segítségért, hogy az anyját, apját valami irtózatossá és titokzatosra, vagy bűn, vagy borzalom tartja rabságban, amiből nem tudnak megszabadulni, amiktől nem tudnak szerető és gondoskodó szülők lenni. Nem értette Juliska szegény ijedt falusi fejével, hogy mi történik itt körülötte.

Napokig halasztgatta az írást. Közben törődött a gyerekekkel, a beteges asszonnyal, de néha elakadt a babusgató dala. Irják-e, vagy ne írjak? Ezt kérdezgette magától folyton. Szabad-e írni? Egy idegennek? A szülei ellen?

Amikor pár nap múlva kijött hozzá megint látogatába Elzi, sok mindent kérdezgetett tőle Juliska. De Elzi nem adott biztos és világos feleleteket. Pedig Juliska sírva könyörgött, hogy mondjon el neki mindent, sokkal jobb lenne, ha tudná, hogy mi történik, mintha így a nagy bizonytalanság rága a szívét. Elzi vele sirt, de nem mondott el semmit. A Juliska rémült köny-

nye elég volt ahhoz, hogy Elzit hallgatásra parancsolja.

Elzi távozása után határozta el magát Juliska, hogy mégis ír egy levelet Varga Andrásnak. Két napig még tanakodott magában, de aztán megírta a levelet:

Tisztelt Varga ur,

megkaptam a levelét, nagyon szépen köszönöm, hogy rám gondolt ebben a nagy Amerikában is. Én hála istennek egészséges vagyok, amit magának is tiszta szívből kívánok. De nem szerettem ezt az országot, mert nagy bánatom van, igen nagy bajban vagyok és nincs senkim, akihez fordulnék ebben a veszedelemben. Az édesapám nincs itt, az édesanyám meg beteg és kórházban fekszik és nem mehetek be hozzá. És bizony nagyon jó lenne, ha valakinek elpanaszolhatnám a bajomat és valakitől tanácsot kérhetnék, aki úgy beszél velem, hogy megértsem, mert itt mindenki nagyon idegen nekem. Nagyon el vagyok keseredve és nagyon félek mindenkitől, és kérem, ne haragudjon, amiért ilyen panaszos levelet írok, de többet sírok, mint nem és nagyon elhagyott vagyok.

Minden jókat kíván tisztelettel

Sáfrány Juliska.

Egy napi gondolkodás után aztán fel is adta a levelet Juliska. Ráírta a boríték hátuljára a címet, mert nagyon kívánta, mielőtt előbb levelet kapjon Varga Andrásról. Titokban még arra is gondolt, hogy hátha talán eljönne ide személyesen a Varga András s akkor szavakkal, könnyekkel elpanaszolhatja, hogy mi is történt vele. És tanácsot is kérhet tőle. Nem ismerte nagyon a legényt, de a szívében valami azt sugta, hogy ebben az emberben megbizhat.

Kórházban feküdt Ágnes és kórházban feküdt Csohány Sándor is. Egy épületben feküdtek, de különböző emeleten. Magáron tért hamarosan mindkettő.

Ágnes tulajdonképpen csak itt ébredt arra, hogy mi is történt vele. Mozdulatlanul!

feküdt csunya sebeivel a fehér szobában és nézte a mennyezetet. Pedig azon nem volt mit nézni. Fehér volt az a fal, de Ágnes úgy nézett oda, mintha teleirt lapot nézne, amiről a saját csunya életének borzalmas történéseit olvassa le. Végigvonult előtte a nagy fehér csendben az egész élete, minden reményesége, álma. Látta magát újra otthon takaros, büszke lánynak, aktnek egy tucat legény teszi a szepét. Látta, amint kényeskedve végig ment a főútcán és riszálta a derekát. A legények az udvarról rákiáltottak, a lányok irigykedve nézték az ablakok függönye mögül. Aztán látta magát az esküvőjén, ahogy koszorúan esküdött, hogy hűséges társa lesz Sáfrány Pálnak s nem hagyja el se jobban, se rosszban. Látta elindulását Amerikába, amikor tele volt a szíve szép reményeségekkel. Oly egyszerűnek látszott az egész élet: gondolta, dolgoznak pár esztendőig erősen, együttesen, aztán kis pénzzel visszamennek a faluba, földet, házat vesznek és nevelik a kis lányukat, hogy abból is olyan szép, takaros lány legyen, mint az anyja volt. Hogy az is férjhez menjen, gyereke legyen, hogy ő aztán öreg napjaira békésen unokákat ringathasson a térdén.

Az öreg napok eljöttek, ha nem is akarta eddig elismerni. És lám, szentséges uristen, mi lett vele. Itt fekszik ebben a kórházban, undorító betegséggel, addig-addig próbálta huzni a muló fiatalásgot, addig próbált minden éven öt esztendőt leélni, míg aztán ráment az egész élete. Másnak szép békesség, nyugodtság jut az öregségére, ő meg... jaj, szűzmáriám, meg elgondolni is borzasztó...

És mindez miért? Hogyan történt az, hogy ilyen gyalázat lett az életéből, ami pedig rendes uton indult el? Hol csinálta a hibát...

Becsukta Ágnes a szemét és megjelent előtte a Csohány Sándor képe. Nem a mostani, nem az, amelynek arca fel van dagadva Sáfrány Pál hirtelen megvaduult öklétől, hanem az a régi, mosolygó, asszonyelvével Csohány Sándor jelent meg előtte, aki egy estén beköszöntött a lakásába és azzal a köszöntéssel aztán tönkre tette az egész egyetlen életét.

(Folytatása következik)

VÉRES MAGYAR BÁL RODÁN

EGY MAGYAR Bányászt HASBASZURTAK.

Egy véres bál emléke tartja az angolban a Roda, Va. magyarokat.

A Munkás Betegsegélyző Szövetség ottani fiókja bált rendezett, ahová szép számmal mentek el a helybeli és környéki magyarok.

Egy izgága angol fiu is meg akart jelenni a bálban, akit azonban a bál egyik rendezője szépen elutasított.

Az angol fiu többször megismerelte a bementelt, azonban mindig elutasították.

A bálban volt Németh Miklós magyar bányász is, aki megszállt ott. Éppen szünet volt és a friss levegőre akart jönni,

amikor szembe találta magát az izgága angoljal. Az angol fiu belekötött, mindentéle hunkynak lefordta, amit Németh Miklós nem tűrt szólanul, hanem szájon ütötte.

Az angol fiu erre a kezében már készen tartott késsel hasbaszurta Németh testvér.

Németh Miklós nem is vette azonban észre, hogy meg van szurva, míg koma asszonya Mrs. Németh nem figyelmeztette a vérzésre. A kést is benne hagyta a gyilkos, amit aztán Mrs. Somogyi huzott ki Németh hasából.

Azonnal lakására szállították, ahonnan azonban a nagy vérzés miatt át kellett szállítani a stonegal kórházba.

Gondos ápolás alá vették, azonban ennek dacára 5 napi szenvedés után meghalt Németh testvér.

Németh Miklós Debródközről, Tolna megyéből származott és 42 évet élt. Felesége sz. Dénes Margit és 3 gyermeke siratja, akik közül az egyik csak 2 és fél hónapos.

Temetésén részt vett az egész magyarság. Kirukkoltak a Leisenringi Munkás Betegsegélyző Egylet 20-ik osztálya, a Munkás Betegsegélyző Szövetség 95-ik osztálya, a Verhovay Segély Egylet 334-ik osztálya, a New York Harlem egyet 96-ik osztálya, a Munkás Betegsegélyző Szövetség 96-ik osztálya, a Rodal Szent Erzsébet egyet.

A KEMÉNY SZÉN SZTRÁJK BEFEJEZÉSE ÓTA 25%-AL CSÖKKENT W. VIRGINIA SZÉNTERMELÉSE.

A keményszénstrájk befejezése óta alaposan lecsökkent a széntermelés West Virginiában. A bányatulajdonosok jelentése szerint kerek 25 százalékkal hanyatlott alá a széntermelés az utóbbi időben és még további csökkenés várható.

A sztrájk megszűnése tehát ugyancsak nagy bajt okozott a szervezeten bányáknak West Virginiában.

BELÖVÉSNÉL SZERENCSETELLENÜL JÁRT Bányász.

George Manuel 35 éves bányász Riverton, Illinoisban a löport tömte be a furt lyukakba.

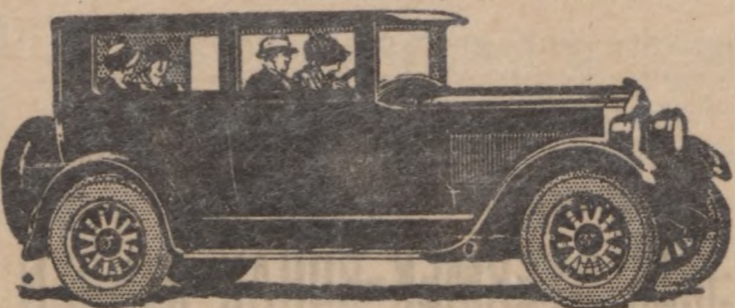
Az egyik tömés a löpor elsütésénél nem robbant ki, mire Manuel odament, hogy megnézeze mi a baj.

Abban a pillanatban a löpor felrobbant és a széndarabok egyenesen Manuel arcába vágódottak és fejét teljesen szétrombolták.

Mire bajtársai a szomszédos plézekből segítségére siettek, már meg volt halva.

DAY & NIGHT GARAGE

WILLIAMSON, W. VA.

„Ha én vennék egy kárót, ahelyett hogy eladok — és tudnám azt, amit tudok, hogy miként készítek a motor kárakat — és két káré közül kellene választanom: én egy Studeabaker kárét választanék, mert más kétszer olyan drágán árusítanak.”

MENNYI SZENET SZÁLLITOTTUNK TAVALI FRANCIAORSZÁGNAK?

Az elmúlt esztendőben Franciaországnak 233,706 tonna szenet szállítottunk, szemben az előző évi 420,394 tonnával. A csökkenés tehát 187,188 tonna volt.

A LEGKISEBB SZÉN KÜLDÉSMENY A TENGERTULRÓL

Rea norvég szénszállító gőzös most érkezett meg Európából egy rakomány norvég szénnel, mely összesen 1,365 tonnát tett ki.

E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

A MUNKABÉREN TAKARÉKOSKODNAK NOVA SCOTLIÁBAN.

Hogy a termelési költségben minél kisebb százalékot tegyen ki a munkabérek fordított összeg, az kitűnik a nova scotiai bányatársaságok jelentéséből.

Két hatalmas társaság a Dominion Coal Company és a British Empire Steel Corporation tette közzé jelentését a szén termeléséről és ebben a jelentésben látjuk azt, hogy egy tonna szén kitermelési költségének mennyi százalékát teszi ki, a munkabérekre fizetett összeg ezelőtt és mennyit tesz ki jelenleg.

A kimutatás szerint az 1913-ik évben 65.3 százalékát tette ki az összes termelési költségnek a munkabérekre fizetett összeg.

Már a következő évben csak 63.7 százalék volt, ami azt jelenti, hogy a munkások bérért csökkentették ennyivel.

1922-ig folyton csökkent a munkabérek eső százaléka és abban az évben már csak 53.23 százalék esett a termelési költségekre és 1923-ban és azóta is folyton esett, úgy hogy jelenleg már kerek 50 százalékát teszi ki a munkabér az összes termelési költségeknek.

A társaságok tehát nemcsak az Egyesült Államokban, de Canadában is elsősorban a munkások fokozatosabb nyugalomát akarják növelni és növelik profitjukat és ezért a rossz munkás politika miatt kell szenvednie a bányászoknak mindenütt a világon.

KOKSZOT AKARNAK GYÁRTANI KANSASBAN.

Kansasban nincsenek kokszégetők, így a kokszot messze vidékekről szállítják oda, ami azt igen megrágitja, úgy hogy egy-egy tonna kokszért Kansasban 13—14 dollárt is kell fizetni.

Pedig, az ottani bányamérnökök állítása szerint, Kansasban a kansasi szénből kitűnő kokszot lehetne termelni, csak akadna vállalkozó arra.

Most az egyik bányamérnök megalapít indított egy alap létesítésére, mely lehetővé tenné a különböző fajta kansasi szén kipróbálását kokszégetésre. Aztán a kísérletekkel beigazolná, hogy a Kansasban termelt koksz egyenértékű a jelenleg más vidékekről oda szállított kokszszal és azt tonnáként 6—7 dollárért lehetne forgalomba hozni. Ezzel a kansasi szénnek is nagyobb piacot tudna biztosítani, mert világos, hogy ez esetben Kansasban

senki sem venne más vidékekről 13—14 dollárért kokszot, ha ugyanolyan jót kaphat 6—7 dollárért.

MEGOLTE A FELROBBANT GÁZ.

Pacific Candron bányász Riverton, Illinoisban a belövéshez befurt a szénbe. A szénreteg mögött egy üreg volt, mely tele volt gázzal. A gáz a furt lyukon át a plébe ömlött és a furás közben kipattant szikrától lángra robbant és oly erővel vágta Candront a pléz oldalához, hogy belső vérzést kapott, amittől pár perc alatt kiszáradt.

MEGOLTE A LEJÁRÓKÓ.

Henry A. Sharp bányász Livingston, Illinoisban nem vette észre, hogy munkája közben egy kőzet indult meg, mely őt halálra sújtotta.

KITŰNŐ FARMOK

Floridában, melyek gyümölcs és zöldségtermelésre készek és amelyeken szorgalmas ember nagy pénzt csinálhat, eladók.

10 AKER 1500 DOLLÁR. 500 dollár fizetendő azonnal, \$333.34 minden négy hónapban. Jöjjön le és nézze meg ezt a földet; vagy írjon — magyarul is írhat — és mi készséggel szolgálunk felvilágosítással.

R. D. DOUGLAS

WEIRSDALE, FLORIDA.

MAGYAR Bányászlap

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

HIMLerville, KENTUCKY.

Sürgönycim—Telegram: Miners Journal, Kermit, W. Va.
Telephone: Kermit, W. Va. No. 7.

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban.
The Only Hungarian Miners Journal in the United States

Elofizetési ár: az Egyesült Államokban \$2.00—Magyarországban \$3.00
Subscription Rates: In the United States \$2.00 — Hungary \$3.00

Megjelenik minden csütörtökön — Published Every Thursday.

ANDREW FISHER, Editor

Magyar Bányászlapot bányászok írják, bányászokról, bányászoknak.
The Hungarian Miners Journal is Written for Miners, of Miners
by Miners.

Entered as Second Class Matter at the Post Office at Himlerville,
Ky. Under the Act of March 3, 1879.

A KOMMUNIZMUS MAGYAR SZELHAMOSAI

újra megmutatták a múlt héten, hogy nem egyebek közönséges csirkefogóknál, akiknek mindegy hogy hol mindegy hogy kibe, de belekötnek, ha arról van szó, hogy valaki esetleg felvilágosíthatja a munkásokat, hogy szelhámosok azok, akik ma őket vezetik és kiszipolyozzák.

Göndör Ferenc a kiváló, becsületes magyar újságíró felolvasást tartott New Yorkban. Göndör Ferenc többet tett a magyar munkásokért, többet harcolt, többet szenvedett értük, mint bárki más, akinek köze van a magyar munkásmozgalmakhoz. Többet tett a fehér terror rémségeinek nyilvánosságra hozatala körül, mint a többi újságírók együttvéve.

És a kommunizmus magyar szelhámosai ennek az embernek a felolvasását akarták megakadályozni. Előbb éveken át elősködtek abból, hogy Göndör Ferenc írásait ellopták és leközlötték lapjukban, most meg amikor Göndör személyesen van itt, rá próbálják fogni, hogy Horthy bére, hogy cseh-slovák rendőrspicli és a jó lsten tudná még mi nem.

Igaz, hogy a magyar munkások már régen nem adnak arra, amit a tolvajok által szerkesztett újságban irnak, de nagyon jellemző erre a börtön-virág társaságra, hogy ugyanazt az embert marják meg, akinek írásait olyan jó volt nekik ingyen leközlölni.

Göndör felolvasásán olyan lapok megállapítása szerint, melyeket nem lehet elfogultsággal vádolni vagy két ezer hallgató jelent meg. Ilyen számmal már régen voltak együtt hasonló alkalommal magyarok. Azt bizonyítja, hogy Göndör Ferenc felolvasása a vörös-fehér egység front minden aknamunkája dacára is nagyon érdekelte New York magyarságát.

A gyűlésen szemtelenedni próbáltak a kommunizmus parazítái, míg aztán rendet csinált ott a rendőrség. Ugy látszik New Yorkban e csirkefogók miatt most már rendszeresen rendőri segédlettel kell magyar összejöveteleket megtartani.

Mi értjük miért félnek olyan nagyon Göndör Ferencről ezek az enyveskezi alakok. Félnék, hogy Göndör Ferenc fel találja világoztatni azokat a munkásokat, a kiknek szipolyozásából tengetik hitvány életüket, hogy milyen becsületes személyek azok, kik vezérkednek köztük.

Félnék, hogy Göndör Ferenc esetleg egy lapot talál kiadni, ami igazán elveken alapuló szocialista újság lesz és akkor aztán vége lesz a dolog nélküli jóvilágnak.

Csak ezért akarják ezek a senkiháziak mindenki belefotjni a szót, aki a magyar munkásokhoz mer beszélni. Félnék, hogy ha a magyar munkások egyszer tisztán látják majd, hogy szelhámosok az egész, amit itt a kommunizmus nevében hirdetnek, nem lesz meg többé a gondtalan könnyű élet.

VAN EGY LEBUJ

New Yorkban, melyre "Munkás Otthon" cégéret akasztották ki, de ahol mindenkinek otthona van, csak a magyar munkásoknak nincs.

A cégér Munkás Otthon, de nagy urak korcsmája az, ahol folyik a bor meg a pezsgő éjszakánként és könnyűvérű lányok ölelgetik a pénzes urakat. És erre a hely-

JÖJJÖN FARMERNEK FLORIDÁBA

MARTIN MEGYÉBE!

Itt az év minden napján dolgozhat és minden nap fizetés napja van.

Mi Florida legjobb földjén a legszebb és legjobb farmokat kínáljuk önnek, melyek ugy zöldségtermelésre, mint narancs és citromfák ültetésére alkalmasak.

Tíz akeres darabokban adjuk, melyek művelésre már is készek; árunk nagyon mérsékelt, kevés készpénz lefizetés és könnyű törlesztés.

Írjon bővebb felvilágosításért, késszeggel adunk meg minden felvilágosítást önnek. Magyarul is írhat.

W. T. MATHERS, Inc.

340 Clematis Street, West Palm Beach, Fla.

re akasztották ki a bolsevizmus szelhámolásából elősködő csirkefogók, hogy magyar Munkás Otthon.

Ez a hirdett hely a Munkás Betegsegélyző és Önképző Szervezet "vagyonát" képezi. Szép kis helyre van befektetve ez a pénz is.

A kommunizmust hirdető szelhámosok mulatóját most egy kicsit piszkálja a rendőrség. A New York Times írja, hogy eljárást indított a prohibíciós hatóság a kocsmá ellen. Talán hamarosan be is zárják a hirdett lebujt.

A világon talán az egyetlen "munkás intézmény", ahol a törvény megszegésével alkoholt mérnek, ahol a nagypénzü urak lumpolnak, olyan helyen, melynek cégére Munkás Otthon és amelynek talán mégis inkább munkások oktatása lenne a hivatása, mint éjjeli pillangók vendégszerelgetése.

Ha a magyar munkások nem szüntetik meg a maik akaratóból, hogy Magyar Munkás Otthon cégére látt mérjék a bort, pálinkát, a nagy pénzü népeknek, azt hisszük a rendőrség majd bezárja azt. És az lesz még majd érdekes, ha épen azok kerülnek a rendőrségre a korcsma miatt, akiknek soha se jutott arra, hogy ott egy korty italt is ihassanak. Mert akik az ugynevezett munkásotthon vezetőségében benne vannak, azok természetesen felelősek is azért a helyért.

NAGY Bányarobbanás

NÉMETORSZÁGBAN

129 bányászt azonnal megölt a robbanás ereje. — 7 bányászt a mérges gázok ölték meg és mindössze 9 bányász menekült meg élve.

A Gelsenkirchen Bergwerks A. G. bányájában, az ugynevezett Minister Stein bányában a Ruhr völgyében nagy bányarobbanás történt.

A bányába reggel a rendes időben bementek az emberek. A nappali shifta 145 bányász és nemokora azután egy hatalmas dörögölés rázta meg a bányát. A bányá bejárata egy helyen összeomlott és elzárt a szellőztető léghártyát, aminek folytán a bányába nem jutott friss levegő.

A társaság rögtön a robbanás után értesült a szerencsétlenségről, mely 1,280 láb mélységben történt és azonnal mentő csapatokat szereltek fel, a kik bevonultak a bányába.

A bejáratról nem messze 8 bányászt találtak eszméletlen állapotban, akik kifejezően menekülésiük közben bukkantak fel, a mérges gázok beszívása következtében. Ezek az emberek még gyengén lélegzettek, amikor megtalálták őket. Azonnal felszínre vitték és oxigén belélegzést adtak nekik. Azonban csak négy közülük éledt fel, míg másik négyen már nem lehetett segíteni.

Közben a mentőcsapatok tovább hatoltak előre és az alsó shiftában megint 8 bányászra bukkantak, akik közül öt elbarrikádozta magát és így megmenekült a biztos haláltól, míg másik három, akik nem hallgattak társaikra, hogy a barrikád mögé vonuljanak, hanem a sürtő fojtó fiúban a szabadulás útját keresték, a mérges gázok beszívása folytán megfulladtak és már holtan találták meg őket.

A legelső tárnában találták meg 129 bányász holttestét, a kik egymás melletti plézekben dolgoztak és akiket a robbanás egyszerre ölt meg.

Az egyik bányász a vizsgálat szerint egy darab szénen fejtett ki az egyik plézen. A szén mögött egy hatalmas gázkut volt, amiről senkinek sem lehetett tudomása, mert ebben a bányában még soha sem találtak a normálisnál nagyobb mennyiségű gázt.

Amint a gázkut szabadá lett a szén kifejtése által, abban a pillanatban irtozatos erővel óriási mennyiségű gáz szabadult ki, mely egy pillanat alatt betöltötte az összes közeli plézeket és még jóformán észre sem tértek a bányászok, hogy mi történt, amikor a mindent betöltő gáz felrobbant, a robbanás ereje összevissza döntötte a plézeket, nagy közetek szakadtak le a tetőzetről és

A KERESZT JEGYÉBEN

és a "Kereszt" néven izgató habzburg-újság megtámadott a múlt héten, mert Hemm Jánosnak a himlervillei missióját szová tettem.

En két héttel ezelőtt azt a címet adtam az irásomnak, hogy a "himlervillei katolikus magyar bányászok figyelmébe", mert a bányászok számára mindig van mondani valóm.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy szóba állok a "Kereszt" című újság hecc-káplán szerkesztőjével, mert a felkezeletlenség, a fehér terror és habzburg propaganda mélységeibe még az újságírás sem kötelezi az újságírót.

En a támadásokhoz, a hazug-pimasz rágalmakhoz régen hozzá szoktam, és azokat csak olyan esetekben védem ki, mi-lor érdemes emberek vették fel ellenem a küzdelmet.

A "Kereszt" azzal a jámbor és keresztényi kívánsággal fordul a katolikus magyar bányászokhoz, hogy ne olvassák a Bányászlapot, és a mocsközön végén farizeuskodva kérdezi, hogy meddig, óh meddig fogják még olvasni a bányászok az újságjukat

Egy tekintetlen megnyugtatást mégis a Keresztet.

Még soká fogják olvasni a bányászok a bányászlapját. Sokkal tovább, mint például a Keresztet, amely egy izben már elhunyt. Nagyon sokkal tovább.

Dacára annak, hogy a Keresztet mise közben, reveren-űában, fényes papi segédlettel árusítja az oltárról Hemm János újságügynök.

Himler Márton.

mint a mentő csapatok egy-egy bányász holttestét hozták a felszínre, a felismert halott bajtárs hozzátartozói kétségbe esetten roskadtak a holttest mellé.

A halottakat aztán eltemet-tek, az elpusztult bajtársak helyét mások foglalták el és a bányászok dolgoznak tovább ott is, másutt is, de mindig az-ala a tudattal, hogy rájuk kerülhet a sor.

WILLIAMSON VIDÉKI MAGYAROK FIGYELMÉBE!

Mielőtt tavaszi és nyári ruha-szükségleteit beszerznék, keressen fel bennünket.

NÁLUNK AZ EGÉSZ CSALÁD SZÁMÁRA KAPHAT RUHA FÉLÉKET.

A legjobb minőségű férfi ruhákat tartjuk raktáron. Mindenféle férfi ruházati cikkből dú választékot találj üzletünkben.

A LEGDIVATOSABB FÉRFI ÉS NŐI KALAPOK.

Csodás szép női ruhák készen, vagy kelmékben. Yardos kelmékből óriási raktárunk van. A legdivatosabb kelméket találja nálunk.

REMEK GYERMEK-RUHÁK MINDEN NAGYSÁGBAN.

Árunk mérsékelték és nagyon sokat takarít meg, ha állandóan nálunk vásárol. — Keressen fel bennünket. Figyelmes kiszolgálásról már előre biztosítjuk.

COX DEPARTMENT STORE
WILLIAMSON, W. VA.

CIPÓ KÖZPONT WILLIAMSONBAN ÉS MINGO MEGYÉBEN.

Ebben az üzletben találhat ön legjobb cipőket saját magának és az egész családjának.

6 dollár a legmagasabb ár üzletünkben.

Mi beszélünk minden nyelven.

BANK'S SHOE STORE

Logan Street

A 2-ik és 3-ik Ave. között

WILLIAMSON, W. VA.

MÁJUS 22-ÉN INDUL

a világ egyik legszebb hajója, a PÁRIS a nagy tavezi TÁRSAS KIRÁNDULÁS-SAL az óháza felé. — A kiránduláson résztvevők személyes vezetés mellett tezik meg az utat az óházig. — Ha Ön is részt akar venni, írjon azonnal felvilágosításért.

KISS EMIL BANKHÁZA

FOURTH AVE., AT 9th STREET,

NEW YORK, N. Y.

MAGYARORSZÁGBA

HAMBURGON ÁT Tripla csavaros gőzhajókon RESOLUTE, RELIANCE, ALBERT BALLIN DEUTSCHLAND HAMBURG

és a közkedvelt egy kabinos gőzhajókon Cleveland, Westphalia, Thuringia SZEMÉLYESEN VEZETETT EURÓPAI KIRÁNDULÁSOK

\$192.50

NEW YORKBOL BUDAPESTRE 8 VISSZA Modern 3-ik osztályon (U. S. Revenue Tax káton)

Hajóindulás hetenként. Vízszáraz engedélyért és más felvilágosításért forduljon bármely helyi ügynöknek.

United American Lines (Harriman Line) Joint Service with Hamburg-American Line 35-39 Broadway, New York

A Magyar Bányászlapot bányászok írják, bányászokról, bányászoknak.

MAGYAR BARÁTAIM!

Ne menjenek idegen helyre, amikor itt is van egy erős, megbízható bankjuk.

ELFOGADUNK BETÉTEKET. Küldünk pénzt a világ minden részébe.

Pontos, megbízható, lelkimozgató kiszolgálásról biztosítjuk.

FIRST NATIONAL BANK D. INO M. COOK, pénztárnok. Kimball, W. Va.

WILLIAMSON VIDÉKI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Szípen kérjük Williamson vidéke magyarságát, hogy becsatlósítsanak részeseit e-lőnyben a lapunkban hirdető cégek.

Olvásóink tudják, hogy épen az ottani bányatulajdonos-szövetség indította meg lapunk ellen a hadjáratot, aminek következtében hirdetésünk javarészt elvesztettük s most igen erős munkával tudunk csak rávenni néhány céget, hogy hirdessenek lapunkban.

Pártolják ezeket a kereskedőket a magyar bányászok és hivatkozzanak vásárlásuknál lapunkra.

Előre is megköszönjük ezt mindenkinek.

M. T. BALL

temetőrendező és balzsamozó.

3rd Avenue

Williamson, W. Va.

Felajánlom szolgáltatásomat és biztosítom a legjobb kiszolgálásról. Dísz tárgyakat és kópírákat előadására raktáron tartok.

COLUMBIA HOTEL

WELCH, W. VA.

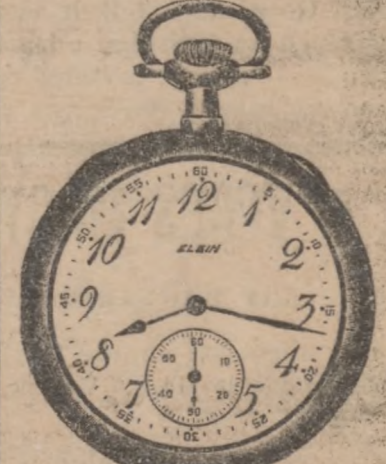
Tiszta, kényelmes szobák. Figyelmes kiszolgálás. Keressen fel ha Welchre jön.

A magyar bányászok pártfogását kéri CSIKÓS JÁNOS, tulajdonos.

A Magyar Bányászlap előfize-tői ára egy évre 2 dollár.

A legnagyobb Ékszerüzlet

Williamsonban és vidéken. Mi a legjobb árut adjuk olcsóbban mint bárhol.

Órnavitással is foglalkozunk R. AUKENTHALER & CO. utóda

ATKINS & VAUGHAN WILLIAMSON, W. VA. Ékszerüzletünk előtt egy nagy óra van felállítva.

Aki nálunk vesz, jól és olcsón vesz.

BETÉTEK után 4 százalékot fizetünk. A mi bankunk a legbizalmasabb a vidéken. Ne küldje pénzt idegenbe, hanem jöjjön hozzánk, mi pontos a lelkimozgató kiszolgálásról biztosítjuk.

THE UNION SAVINGS BANK CO. W. E. JONES, pénztárnok. Yorkville, Ohio.

INFLUENZA

aláássza az Ön erejét és kedvét.

Beteggen hagyja Önt és csaknem tehetetlennek hosszú ideig. Védekezze ellene azáltal, hogy habozás nélkül megállítja a korai meghűlést.

PAIN-EXPELLER

Trade Mark Reg. U. S. Pat. Off.

mellére vagy hátára dörzsölve segíti a vérkeringést továbbá megelőzi a gyűlést és a mélyen fekvő hűléseket. 35c. és 70c. gyógyszerárakban. Az eredeti rajta van a HORGONY védjegy.

F. AD. RICHTER & CO.

BERRY & SO. 5th STS.

BROOKLYN, N. Y.

Bányaplézról--Bányaplézre

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Egy barátom szivességéből olvastam a lapja március végén megjelent számából a Verhovay Segély Egylet 40 éves fenállásáról szóló közleményét.

En mint aki szenttanuja és részese voltam azon eseményeknek, és egy tudom is méltányolni, azért kérem t. szerkesztő urat, fogadja szíves és őszinte köszönetemet.

Ha néha visszagondolok az elmúlt 40 éves eseményekre, érzem, hogy többször a mellőzés volt osztályrészem, azonban egy tudat mindig megnyugtat, és pedig az, hogy mindig önszertelen jóakarattal tettem hozzáféréseim érdekében a mit szerény képességgemmel tehettem.

Hogy jár-e ezért hála vagy elismerés, az a tagtársaim jóakarától függ.

Többször hangzott el a szó, hogy a Verhovay egyletet így meg úgy kellett volna szervezni. Azok az emberek nem ismerik a múlt eseményeit.

Talán egy magyar sem jött Amerikába avval a szándékkal, hogy végleg itt maradjon. Mindegyiknek volt valami baja, egyiknek egy kis adósság, azt akarta minél előbb kifizetni, a másik hogy majd pénzt szerez, hogy azon otthon egy kis birtokot vehessen, szóval mindenki még egy lábbal otthon volt.

Képzelteti t. szerkesztő ur, nem könnyű dolog volt ilyen emberekkel egy állandó testületet összehozni. Ehhez hozzájárult az is, hogy a bányák nem doigoztak állandóan, így népünk folyton költözködött egyik helyről a másikra. Ez indította bennünket arra a gondolatra, hogy jó volna fiókegyleteket szervezni, hogy a kik eltávoznak, továbbra is tagjai lehessenek az egyletnek és esetleg még új tagokat is szerzhessenek.

Mikor azután az egyleti szervezkedés megindult, majdnem

minden kis telepen keletkezett egylet. Nemcsak egy, de több is. Majdnem mind egy céllal. Több üzletember arra volt kárhoztatva, hogy tiz egylethez is kellett tartoznia ha azt akarta, hogy üzlete jobban menjen.

Az egyletek is versenyezni akartak egymással, melyik ad többet, kevés befizetés ellenében. Ma azonban tudjuk mit tőttént, számtalan magyar család biztosítás nélkül maradt.

Mi Verhovayak mindig azon voltunk, hogy tagtársaink megkapják amiért fizettek. Azóta 40 év múlt el, mióta a testvér segítség munkáját megkezdük, azért kívánatos, hogy minden tagtársunk tegye meg kötelességét családjá és tagtársai érdekében. Akkor a Verhovay egylet ismét méltó lesz a vezető szerepre.

Most pedig ismételve köszönöm irányunkban tanúsított jóindulatát,

maradtam tisztelője
PÁLINKÁS MIHÁLY.
Rfd 1, Mentor, Ohio.

Tisztelt szerkesztő ur,
itt küldöm a lapra a két dol-

lár.
Április tizenötödiki lapszámban olvastam, hogy Himlerville-jén járt valami csavargó katolikusk pap és olvastam, hogy mit prédikált a templomban.

Ahogy én értem az újságból nemcsak egy személyt sértegette, hanem az egész himlervillei lakosokat

En nem tudom megérteni, hogy tudták a himlervillei népek azt neki elnézni. És még nem volt elég egy nap, hanem még képesek voltak több napokon át hallgatni a tisztelendő pizkolását, nemhogy az első prédikáció után szépen megfogták volna és kirúgták volna, hogy a lába se érte volna a földet.

En magam is katolikus vagyok. Mig gyerek voltam, sokat jártam a templomba, mert muszáj volt. Mióta Ameriká-

ban vagyok, tizennégy év alatt tizszer sem voltam a templomban.

A templom ellen nincs semmi kifogásom, csak a papok nem nagy hasznára vannak a szegény népeknek. Emlékszem jól, mikor az óházában voltam, volt egy szegény család a faluban és nem tudták a papbért megfizetni és a jó tisztelendő ur elvitette a párnájukat a pap bérbe. Tudta jól, hogy szegényeknek nem volt miből megfizetni, de azért ő azzal nem törődött, az óvénak meg kellett lenni.

Arra is emlékszem jól, egy úyáron az uraság megszabta, hogy negyven vagy negyvenöt krajcárt fog fizetni a fiatal lányok és fiuknak a kapálásért. A népek egy kicsit zugolódáltak és szidták az uraságot, hogy clyan keveset ígért. Vasárnap mint szoktunk, mentünk a templomba és a tisztelendő ur felment a prédikáló székbe és onnan prédikálta, hogy honnan fizessen az uraság többet. Hát ha a jég elveri a termést, vagy ki talál száradni, akkor honnan térül meg az uraságnak az a negyven krajcár is; ugy beszélt, mintha a szegény falusi népek a termése a pincében lett volna, hogy se a jég, se a szárazság nem érheti. Utóljára aztán azt mondta: "Kedves hitveim ne zugolódjatok, hogy szegények vagytok, majd a tettek lesz a mennyek országa."

Hát ha olyan jó hely az a mennyek országa, miért nem ök kívánkoznak oda? Hát az ilyen prédikációk miatt megy el a szegény munkásnép kedve a templomba való járástól.

KOVÁCH LAJOS,
Pocahontas, Ill.

RITKA ÓSKORI LELET

100 millió éves fának kővületét találták egy pennsylvanai bányában. — A muzeumban helyezték el a ritka leletet.

A föld őstörténetének lapjait képezik a különböző rétegek és ásványok a föld mélyében, amelyekből a tudósok épen úgy megállapítják, milyen volt az élet sok ezer és millió évvel ezelőtt a földön, mint a hogyan az egyszerű újszólvasó ember a napilapjából olvasza a ma eseményeit.

A bányászat sok gazdag lelettel járult hozzá annak a homálynak a felderítéséhez, ami a föld őstörténetét, különösen azt az időt fedi, amikor még ember nem járt a földön, amikor még a szerves élet csak kialakulóban volt.

Egy ilyen rendkívül érdekes és eddig még soha nem talált kővületre bukkantak a szénbányások a Consumer Mining Co. bányájában Harnarvillen, Pennsylvaniában, ahol egy 100 millió év előtt élt fának a kővületét találták meg.

A kővület egy óskori fának a koronáját őrizte meg a maga teljességében és tisztán kivehető rajta a fának a levelei, a levelek alakja, a rugyek és virágok, valamint az egyes ágaknak a pontos alakja.

A kővületen a fa koronájának a nagysága 4 láb és a fa törzse, ott ahol a koronába megy át 2 láb vastag. Ugy a fa törzse, mint a fa ágai, levelezése, rügyei és virága, teljesen szénné váltak és az óriási nyomás alatt ugyszólván papírvékonyságúvá préselődtek.

A ritka lelet híres geológusok vették azonnal tanulmányozás alá és megállapították, hogy egy ma már teljesen kihalt fának a maradványa, olyan fának, mely száz millió évvel ezelőtt óriási tömegekben élt Pennsylvaniának an-

nak a vidékén, a mocsaras agyagos talajban.

David White a muzeum igazgatója kijelentése szerint, ilyen ép példányu kőveletet még sehol a világon nem találtak. Mert találtak ugyan már kővületeket, melyek egyes fák ágait, törzsét, gyökerét, vagy leveleit ábrázolták, de még eddig soha nem fordult elő, hogy egy fának a teljes koronáját lelték volna, melynek összes részei ilyen tisztán kivehető lennének.

A lelet a slate lebontása közben tártuk a bányások elé, a kik azonnal jelentést tettek arról a társaság igazgatóságának, mely intézkedett aztán, hogy a leg gondosabban bontsák ki és hozzák felszínre az értékes kővületet.

Ha elképzeljük, hogy az akkor élt fa a felette lévő földrétegek nyomása alatt papírvékonyságúra préselődött, fogalmat alkothatunk magunknak arról, hogy mily óriási tömegű növényzetnek kellett carbonizálódnia, azaz szénné átalakulnia, hogy például ma egy hat láb vastag szénéreret képezzen.

A tudósok állítása szerint, 100 millió évvel ezelőtt a föld belső hősege olyan nagy volt, hogy a növényzet a föld minden részén olyan dusan, sőt még dusbabban növekedett mint például ma a tropikus, forró égövi vidéken.

Ezt a dusan termő növényzetet a föld belsejéből kitoró láva rétegek elborították és maguk alá temették és az óriási nyomás és hőség aztán megteremtette a maga munkáját és a fából és más növényekből lassanként szén képződött.

Ennek a nyomát mutatja egy-egy ilyen lelet, amely feltárja azt, hogy milyen világ járta azon időben a földön, mi-féle növények éltek, de mutatja azt is, hogy ezek a növények különböző korokban kerültek a föld felszínéről a föld belsejébe, mert az egyes szénfajták különbözősége, más és más növényre utal és az egyes szénfajták carbonizáltsága és annak foka mutatja azt, hogy ezer és ezer évek teltek el, a míg egyik réteg után a másik súlyyodt el a föld mélyébe, hogy azután újabb földrétegek kerüljenek fölére, amelyen ismét megindult a növényzet élete, hogy aztán ugyanarra a sorra jusson, mint az előzőleg élt növényzet.

A régebbi időkben azt hitték, hogy a szén az épen olyan ásvány, mint bármely más kő és csak nagy sokára jöttek rá az emberek, amikor a szénrétegekben talált mindentélele növényi kőzeteket tanulmányozták, hogy eredetileg a föld felszínén élő növényzet volt, ami csak később az évezredek folyamán alakult át kőszénné.

Az ilyen leletek, mint a mostani is, mindig újabb és újabb adatokat szolgáltatnak arról az időről, amikor a kőszénné alakult növényzet még élt a földön és ma már tudjuk, épen ezeknek az adatoknak a nyomán, hogy az akkori és mai növényzet közt csak annyiban volt eltérés, hogy a ma kis cse-nevészes fácskák is az időben óriási hatalmas fák voltak és az éghajlat változása folytán lassan-lassan visszafajlódtak. Ez az alakulás még ma is folyik és a föld belső hevénének csökkenésével lépést tart.

Természetesen egy emberöltő kevés annak a megfigyelésére, azonban biztosan tudjuk ezt, mert már a történelmi időben is találunk példákat arra, hogy mindössze pár ezer éve élt faóriások is, mint puasztultak ki a viszonyok megváltozása folytán.

A Magyar Bányászlap

az amerikai magyar bányások egyetlen lapja, melyből megtudhatja HOL MEGY JÓL A MUNKA, HOL KERESNEK BÁNYÁSZOKAT.

A Magyar Bányászlap

minden dolgában tanácsal szolgál, minden ügyét díjmentesen elintézi. A szolgálatokért soha senkitől egy centet se fogadtunk el és nem is fogunk elfogadni.

Sammi egyebet sem kérünk ezért, minthogy ma lejárt előfizetése és dolgozunk, ujtisa meg előfizetését és ha lehet

SZEREZZEN UJ HIVEKET LAPUNKNAK

Ha Ön szerez lapunkra új előfizetőket, azért ajándékban részesítjük, melyről bővebbet az 7. oldalon megjelenő hirdetésünkben találhat

A Magyar Bányászlap

előfizetési ára egy évre 2 dollár. Jugoszláviába, Romániába, Burgerlandba 3 dollár. (Magyarország területéről ezidőszárint ki van tiltva a Bányászlap.)

Cím:

Magyar Bányászlap Himlerville, Kentucky

ISMERI ÖN?

ISMERI ÖN AZT A VILÁGOT, AMELYBEN ÉLÜNK?

TUDJA ÖN,

hogy hány ilyen világ van ezen a földön kívül? hogy honnan jött, miből keletkezett a föld és a többi világ?

hogy mikor keletkezett a föld?

hogy mi lesz a vége a földnek?

hogy miként jött létre az élet a földön?

hogy miből van az élő növény?

hogy miként keletkezett az élő állat?

hogy miként fejlődtek a kis élőtestekből a nagy sárkánykigyók?

hogy miként lett a hidegverü állatból melegverü állat?

hogy miként állt az egyik állat a négy lábáról évezredek alatt a két lábára?

hogy a vad állatember hogyan tanult meg tüzet csinálni?

Háilékot építeni?

Beszélni?

Rairolni?

Irni?

Ha érdeklik ezek a kérdések, ha meg akarja ismerni önmagát és a nagyvilágot, rendelje meg a Himler Márton Hetilapját.

Az április 24-iki számában kezdődik "A VILÁG TEREMTÉSE" s minden új előfizető megkapja az összes lapszámokat, amelyek ezt az írást tartalmaz-

Előfizetési ára egy évre két dollár.

HIMLER MÁRTON HETILAPJA

Himlerville, Ky.

Kállay Testvérek

Kereskedő kertészek nagy képes árjegyzéke ismét megjelent, és ha Ön is nagy sikert akar elérni, vegye az összes gazdasági, konyhakerti, virág magvait, mindennemű gyümölcs díszfa és díszbokor szükségletét.

a KALLAY TESTVÉREKNÉL:

Írjon egy árjegyzékért az alábbi címre:

KALLAY BROS. CO.

Madison Ave. PAINESVILLE, O.

Félfosszu magyar Petrezselyem

KIBABOLT SZÉNRAKTÁR.

Két álarcos betörő hatolt be az Oberhelde Coal Company chicagói szénraktárába. Felfeszítették a pénztárt és az abban lévő 50 dollár készpénzt zsebrevágyva épen távozni készültek, amikor a zajra az őrfigyelmes lett.

Bement megnézni, hogy mi történik a raktárban, azonban a rablók nekletek és összeverték, majd betömve száját, összekötözték.

Csak órák múltán akadtak az őre a szénraktárban, aki azonban nem tudta leírni támadóit, mert azok álarcot hordtak.

Ez a legutóbbi hetekben már a 10. álarcos rablótámadás a szénraktárak ellen és a chicagói szénraktárosok a hatóság erélyes fellépését követelték a rablók ellen, akik különös előszeretettel épen a szénraktárak pénztárait szemelték ki fosztogatásuk tárgyául.

MENNYI VOLT A BÁNYÁSZOK CHECK OFF-JA NOVA SCOTIÁBAN.

Az elmúlt esztendőben Nova Scotiában, Canadában összesen 247,130 dollárt vontak le check off címén a nova scotiai bányászoknak.

Ebből az összegből a rendes szervezeti illeték kitett 145,000 dollárt, míg a többi rendkívüli segély és sztrájk alap címén lett levonva. A rendkívüli segélyből fizették ki a munkanélküli bányászok adósságait a különböző stórokban.

Érdekes, hogy templomi illetékek, azaz papbér címén 75,884 dollárt vontak le a bányászok fizetéséből Nova Scotiában és míg a szervezetnek hosszú harcokat kell folytatni minden egyes alkalommal a check-off végett, addig a papbér levonásába a társaságok szó nélkül beleegyeznek.

A Bányászlapot bányászok írják, bányászokról, bányászok-

Óhazai mesék...

A BÁNFALVAI BACSÓ IVADÉKAI

Írta: SZENTIMREI MÁRTHA.

(Folytatás)

— Valóság... szült Rogyik mester. s hogy ez mind igaz, én is tanusíthatom. em egyszer hallottam édesapád tulajdon lábából.

— Véletlen — mondta Demjén. Én csak mellett maradok, hogy a jövődöbe Istenen kívül senki se lát.

— Én azt se bánom, ha véletlenség, csak ekem is úgy kedvezne, mint a bátyám-ak.

— Magának nem szolgál úgy a szeren-e? — kérdezte Mariska.

Szivós nevetett. Jól állt neki a nevetés, mert piros ajkai közül olyankor kilátszott-ik erős, fehér fogai.

— Ahogy vesszük. Idáig nem igen kerül-tett. De egészséges vagyok, szeretem a unkámat s ha kedvem szerint nősilhe-k, semmi panaszom se lesz.

Etelkára nézett, aki állhatatosan hall-tott. Nem tudta egy pillantását se elfog-Úgy ült ott, mint aki nem tartozik eh-téz a világhoz, de azért figyelt s megjegy-zett magának minden szót.

Asztalbontás után Demjén felvezette ven-dőgeit pincéjébe. Ott van szőlőjében, csak-nem az Órhegy ormán, a meredek lejtőbe vágya, csinos borház alatt. Ott volt Dem-jén Pál idejében is. Onnét nyílik a leg-szebb kilátás a falura s az egész völgyre. Kis időre megállapodtak a borház előtt s szétnéztek. Köröskörül zugott a tarkára hervadt s leveleit hullató erdő. A patak tün-t ezüstszalag fogta át a völgyet, mely-ek ölében összevereszt a pirost-étos házak, mint réten a pipacsok.

— Szép hely... dicsérték az ózdiak.

— És sok szép lány, menyecske van t... mosolygott Kulcsos.

— És minden házban öt-hat szép apró-ság, — mondta Demjén.

Lementek a pincébe, ahol sok szép hor-dó sorakozott. A borkóstolás nem utolsó félfinomulatság, sokan lelik abban kedvüket, bár nem iszákosak. Rogyik és Szivós is sor-ba kóstolgatták szíves kínálásra a 4-5 éves borokat is, bár csak újborn szándéko-ztak venni. Mikor feljöttek a pincéből, Szi-vóson egyáltalán nem látszott meg az ital-ereje: a barátságos és beszédes kovács-mester még barátságosabb s beszédesebb lett tőle. Vett is egy hordó bort, alku nél-

kül. (Igaz, hogy Demjén megkérte a ren-des árát, de soha senkit meg nem nyuzott.)

— Hogy szállítódik el a bor? — kérdezte Demjén, mikor visszamentek a házba.

— Legyen oly szíves, küldje be valami alkalommal, — kérte Rogyik. Sürgősnek nem sürgős: legalább addig nem fogy. Az-tán akárki jön Ózdra, igen szépen kérem, ne kerülje el szerény házam táját. Ha pe-dig a télen nálunk iparos-hál lesz, vagy a vasgyári munkások rendeznek valamit, arra elvárjuk Mariska meg Etelka hugo-mat. Lesz annyi táncosuk, mint csillag az ógen, a cipőjükön talp nem marad.

— Mi gyászolunk és nem megyünk mu-latságra.

(Etelka hangjában szemrehányás rez-gett.)

Szivós sietett ügyesen helyrehozni a ko-vács baklövését, úgy hogy a saját malmára hajtja a vizet.

— Persze hogy nem bálózhatnak a gyász-esztendőben. Azért engedelmet kérek, hogy én eljöhessek néha: értek egy kicsit a vi-gasztaláláshoz.

— Jöjjön el öcsém, amikor kedve tartja, felelte nyájasan Demjén. Hanem köve his-zem, hogy ide fáradsjon ha télbe fordul az idő. Akkor bizony jobb városom, mint a hegyek közt, ahol sokszor méternyi magas hó borít mindent.

— Olyan rossz idő nincs, amelyik engem visszatarthatna, ha valahová kívánkozom. Melegen nézett Etelkára. A gyászruhás hajadon messze elnézett a távolba, meiy úgy látszik jobban érdekelte, mint a körü-lötte folyó beszélgetés. Mikor a két férfi el-köszönt, kezét is kelletlenül nyújtott nekik.

Távozásuk után Kulcsos nevetve jegye-zte meg:

— Ezeknek a borvásárlás csak ürügy-vót...

— Mi másért jártak volna itt? — nézett rá megütődve apósa.

— Etelkát akarták látni.

— Hagyjon nekem békét! — kiáltotta Etelka és sirva fakadt.

— Ugyan, ugyan fiam, mit ellenkedsz véle, mikor nem szereti az ilyen tréfát.

Mariska, mint jó kis feleség, az ura párt-jára állott.

— Higye meg édesapám, Józsinak iga-za van. Mikor az almát árultuk, Rogyik

lánynak nézett s nekem akarta kommen-dálni a barátját, aztán hogy mondtam ne-ki, asszony vagyok, igen érdeklődött, hogy van-e hugom? Te meg mit risz Etelka, nem szégyen az, ha valaki látni akar.

— Mondtam már, hogy apáca akarok lenni...

— Okosabb lesz, ha férjhez megy. Csi-nos legény ez a Szivós, ugy-e, Erzsi né-ném?

— Az a Meglátszik rajta, hogy minde-nült feltalálja magát.

— És jó családból való. A bátyja bánya-hivatalnok.

— Ó is olyan uras.

— Kedves beszédű.

Mariska, Kulcsos, Erzsi néni ugyancsak feldicsérték Szivóst s ez annyira bosszan-totta Etelkát, hogy mérgében kiment a szobából.

— Ki akarjuk verni fejéből az apácásá-got, — mondta akkor Mariska.

— Azt jól teszték. De gyári munkáshoz ugyse adnám, — felelte Demjén.

— Hiszen azt mondta neki édesapám, hogy máskor is szívesen látja.

— Azt csak úgy illendőségből mondtam, mert nem is hiszem, hogy máskor is eljőz.

Mialatt így beszélgettek róluk a hosszú házban, a két barát szaporán gyalogolt a barcikai állomás felé. Közben rövid meg-jegyzéseket tettek.

— Jó népek.

— Azok.

— Hát mit szólsz a kis lányhoz?

— Tetszik.

— Szépnek szép, de vad, nem olyan ba-rátságos, mint a nénje.

— Majd megszeli, ha emberre akad.

— Gondolod, hogy te leszel az az em-ber?

— Rajta leszek. Azért kértelek, hogy kommandálj nekem módos családból való szép lányt. Meg akarom mutatni, hogy munkás létemre is kapok olyan feleséget, mint a bátyám.

— Hiszen kommandáltak már neked nem egy tehetséges lányt, csak rajtad mult.

— Igaz. Csak hogy azok körül vót vala-mi hiba, egyik kitanultabb volt, mint a másik. Ilyen ártatlan kell nekem. És most már meg akarok házasodni, különben így veszek örökre. Meg van ígérve, hogy pár hónap múlva előhengerelő mester leszek.

Szivós az ózdi vasgyár legszorgalmasabb, legmegbízhatóbb munkásai közé tarto-zott, akit a mérnökök igen kedveltek, bár nem volt meghunyászkodó, sőt igen önér-zetes. De megbecsülhetetlen minden olyan munkás, aki tanulékony és szereti a fog-lalkozását. Ő pedig szerette a gépeket s a gyár zajában és dübörgésében oly jól ére-zte magát, mint más a virágos mezőn. Ózdi fiu volt s anyjával lakott saját csinos há-zukban. Rendes életét élt s keresményéből a takaréka is rakosgatott. Egy idő óta a-azonban keveselte, hogy otthon csak anyja s gyöngyelemjü nagyanyja legyen a társa-sága. Komolyan házasodni akart. Bizo-nyos, hogy helyben kényelmesebben udva-rohathott volna, mint úgy, hogy választott-ja után egy távoli faluba jár. Ő azonban clyan ember volt, aki fáradságot nem is-mert s akit akadályok nemhogy visszaret-tenettek volna, hanem egyenesen ingerel-tek.

— Etelka lesz a feleségem! — gondol-ta. S egy pillanatig se hitte, hogy szándé-ka esetleg hajótörést is szenvedhet. Pedig nem volt elbizakodott. Csak érezte, hogy az erős akarat még az érzéketlen vas el-lentállásán is diadalmaszkodik. Akkor egy erős férfi ne tudna magához hajlítani egy gyöngye leányt?

Ha Demjénéhez akármelyik vasárna-pon el akart látogatni, pár órai időzés miatt tel kellett áldoznia egész éjszakáját, csak hajnalban érhetett haza — gyalog s mindjárt munkába is állhatott. Mégis — már a következő vasárnapon beállított, zsebében egy csomag cukorkával. A Ma-riska kisfiának vette, de előbb megkínálta Erzsi ányót, aki most egyedül foglalat-odott a konyhában.

— Mind a templomban vannak. — fo-gadta az elfoglalt ánygi s nyitni akarta a tiszta szoba ajtaját előtte.

— Tessék megengedni, hogy a konyhá-ban maradjak! — s már le is telepedett a tűzhely mellé egy faszékre. Szoktam én anyámnak is segíteni, tessék megfogadni kuktának.

— No, ha csak annyi a kívánsága, az könnyen teljesülhet. Tud mákot törni?

— Még rántást is tudok keverni.

Nem is kérdezte hol a mozsár, körülhéz-zett s már a kezében volt.

— Kérem a mákot.

— Mégis jobb lesz a szobában, mert itt be találja piszkolni a finom öltönyét.

— Hiszen csak akad még a házban egy festő-kötény amit magam elé köthetek.

Persze hogy akadt és Szivós olyan buz-galommal törté a mákot, hogy később a krumplihámozást is rá merete Erzsi néni bizni. Közben persze beszélgettek.

— Mindig Erzsi néni fóz?

— Nem én, leltem! Többnyire Etelka van a konyhán. Úgy ért az mindenhez, hogy a legöregebb se különben.

— Szeretnék én is a főztjéből enni!

(Ez már félig vallomás számba ment Erzsi néni előtt.)

— Még megtörténhetik. (Ezt meg már biztatásnak lehetett venni.) Egész héten mindig szorgalmas ő, mint a méhecske, de a vasárnapi misét világért se mulasztaná el, mert nagyon ájtatos a galambom.

Hogy aztán így elkezdte, fei is dicsérte a nagynéni Etelkát úgy, ahogy csak egy jó nagynéni tudja dicsérni eladó hugát le-gényember előtt.

— Ha csak fele igaz is, akkor is égből szállt angyal. — gondolta Szivós.

Annyira dicsérte, hogy észre se vették, hogy itthon már a család. Etelka nyitotta be a konyhaajtót. No, azt a riadt arcot látni kellett volna, amint megpillantotta Szivóst, kötényesen, kezében egy félig meghámozott krumplival. Mariska elne-vette magát, kedves, csilingelő ezüst ka-cagással. Szivós vidáman köszönt nekik s tisztelettel mögöttük belépő apjuknak.

— No öcsém! — szült Demjén félig cso-dálkozva, félig kelletlenül, — talán már el fogyott a vásárolt bor, vagy nincs vele megelégedve, — vagy minek köszönhetjük újabb látogatását?

— Csak annak, hogy a multkor nagyon megszerettem itt a kvártélyt.

Zsebébe nyult, kivette a nagy csomag cukorkát, Mariskának nyújtotta.

— A kis fiunak hoztam, de maga adogasson neki belőle, nehogy elrontsa a gyomrát.

— Etelkát megkínálhatom vele? — kér-dezte Mariska hamiskásan.

Szivós csak a szemével felelt. (Ők ketten már értették egymást.)

(Folytatása következik)

ESKÜVŐ HELYETT TEMETÉS.

A beregmezei Zaricsó köz-ségnek szomorú szennációja van, mely mélységes részvét-tel tölti el a kis falu és kör-nyéke lakosságának minden rétegét. Karaszlay László otta-ni nagygazda leánya ugyanis menyasszony sorba jutott, ki-tűzték az esküvő napját. Az egybekelést néhány nappal megelőzően azonban a meny-asszony váratlanul megbetege-dett s mire az esküvő napja rkezett, a földi boldogság n epedő leányt szerelmes-génye helyett a könyörte-halál ölelte magához csont-aival.

tragikus hírtelenséggel el-lyt leányt menyasszonyi ru-ában ravatalozták fel s Bal-ics és Choma esperesek egy-ü közreműködése mellett gy pompával temették el.

(Kárpáti Híradó, Munkács)

THE CITIZEN BANK OF WAR, WEST VIRGINIA

ANKUNK LEGSZILÁRDABB E-VIDÉKEN. ETÉTEK UTÁN FIZETÜNK 3 SZÁZALÉKOT. ÉNZÉT FELMÓNDÁS NÉLKÜL BÁRMIKOR KIKAPHATJA.

3 küldje pénzt idegen helyre, ha-m helyezze el nálunk, ahol teljes-biztonságban van.

AKASZTÓFÁRA AKARTÁK JUTTATNI A FALU SZÉGYENÉT.

Vlah András szökött kato-nát, aki harmadmagával a bácskai Monostorszeg határa-ban kiirtott egy családot, tíz-évi fegyháza ítélte a zombori törvényszék.

Különös küldöttség jelent meg — egészen szokatlan ki-vánsággal — a zombori tör-vényszék vizsgálóbírójánál. A küldöttség tagjai monostor-szegi emberekből állottak, ve-zetői pedig a falu jegyzője és bírója voltak. Előadták, hogy Monostorszeg becsületes falu és úgy érzik, hogy csorba esett a falu tisztességén, mert on-nan gyilkos került ki. Maguk-Fal vitték Vlah András kereszt-Jevelét is, amelyből kitiűnt, hogy a gyilkos már betöltötte huszadik évét a tett elköveté-sekor. Épen ezért kérték, hogy a törvényszék sürgősen vál-toztassa át a tíz évi fegyház-büntetést halálbüntetésre. A vizsgálóbíró természetesen el-utasította a küldöttséget.

(Az Est)

AGYONLÖTTE A HARAGOSÁT.

Gölle községben Biró An-drás közvetlen közelből agyon-lötte Berta János földművest, aki haragosa volt. A falu népe meg akarta lincselni a gyil-kost, de a csendőrség közbe-lépett és Birót beszállította a kaposvári törvényszékre.

(Pesti Hírlap)

HALÁLOS BICSKÁZÁS OZORÁN.

Kelemen János 30 éves ozo-rai lakos egy barátjának a pin-céjében iddögált és éjjel kötya-gosan ment a tanyáról hazafe-lé. Utközben betért Kovács Istvánék háza udvarára. Az idegen ember motoszkálására Kovács István kiment az ud-varra és megkérdezte, hogy ki

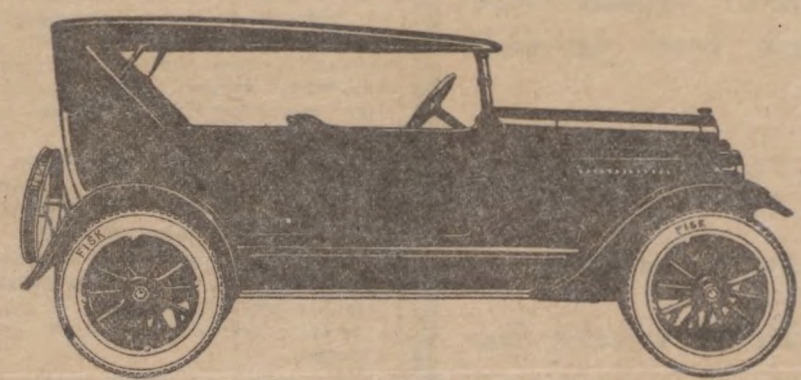
jár ott. Miután választ nem kapott, kivette a bicskáját és mellbe szúrta a feléje botorká-ló alakot, aki a helyszínén a-zonnal meghalt. Csak a lámpa fényénél tudta meg, hogy Kele-men volt az, akibe a bicskát bele vágta. Kovácsot letartó-ztatták.

(Tolnamegyei Ujság, Szekszárd)

Overland Logan Sales Co. Logan, W. Va

(Ahol a holdeni ut az omari uttal találkozik)

Ha Ön jó kocsit akar, akkor csakis WILLYS-KNIGHT GREAT SIX kocsit vegyen, mert ez nem csak szép ki-állítasu, de tartós is.

Az OVERLAND SIX zárt kocsik az idén különösen szépek, a motorjuk kitűnő és bizonyos, ha Ön ilyen kocsit vásárol, azzal Önnek semmi baja nem lesz.

GYILKOSSÁGGAL VÉGZÖDÖTT A FALUSI "TRÉFA".

A hevesmezei Tófalu köz-ségben legénytársi tréfásan fölbitatták Balsai János 21 é-ves földművest, hogy este kopogtasson be egyik közös leányismerősük ablakán, hívja oda a leányt és beszélgessen vele. Nagyszerű tréfáról van szó, biztatták Balsait pajtásai. A legény belement a tréfaa és úgy tett, amint mondták ne-ki. A tréfáskedvű társak azon-ban közben értesítették a lány udvarlóját, Farkascsal György 21 éves gazdaleányt, a falu legmódosabb emberének a fiát, hogy imádjotta már nem sza-reti, mert moét is Balsai Já-nossal beszélget az ablakon át. Farkascsal György hatalmas dorongot ragadva odarohant és agyabafőbe verte a mit sem sejtő Balsai Jánost, aki négy nap-múlva belehalt borzalmas sé-rüléseibe. Farkascsal Györ-gyöt és "tréfálkozó" társait letartóztatták.

(Pesti Napló)

HALÁLOS LÖRUGÁS.

Borzalmas szerencsétlenség-nek esett áldozatul Tót János petrovozelői gazdálkodó tíz éves János fia. A fiu az istálló-ban segédkezett atyjának a jó-szágok etetésénél. Munka köz-ben az egyik ló fejberugta a gyermeket, aki pár órai szenvedés után meghalt. A vizsgálat megindult, hogy terhel-e a szülőket a felelősség.

(Zentai Ujság)

EGY JÓ BOROTVÁRA

minden embernek szüksége van. Sok pénz tud Ön megtakarítani, ha egye-dül borotválkozik. Ehhez csak egy jó borotva szükséges.

MI TELJESEN INGYEN ADUNK ÖNNEK EGY NAGYSZERŰ BOROTVÁT

ha Ön szerez a Magyar Bányászlapra

EGY ÚJ ELŐFIZETŐT.

Ha nincsen borotvára szüksége, úgy a

"BÁNYÁSZ LÁNYA"

clmü kítűnő regényt kaphatja meg. Ezt a regényt az amerikai magyar bányá-szok életéről írta annak szerzője és a mikor az lapunkban megjelen, óriási sikere volt. Siessen míg a készlet tart.

MAGYAR Bányászlap

HIMLERWILLE, KY.

